

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 21/2020 - 43 pàgines

Sessió ordinària del dia 19 de novembre del 2020

El dia 19 de novembre del 2020, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 94/2020, que és el següent:

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2021, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carine Montaner Raynaud i Oliver Alís Salguero, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs

M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre d'Ordenament Territorial; Víctor Filloy Franco, ministre d'Afers Socials, Habitatge i Joventut; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Verònica Canals Ribà, ministra de Turisme; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.02h)

La Sra. síndica general:

Bona tarda a tothom.

Punt Únic: Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2021, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carine Montaner Raynaud i Oliver Alis Salguero, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 80/2020 del 14 d'octubre. S'han formulat dues esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carine Montaner Raynaud i Oliver Alis Salguero, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, les quals han estat publicades en el Butlletí número 89/2020 del 4 de novembre.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata intervé el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata va presentar ja fa alguns dies una esmena a la totalitat als pressupostos per l'any 2021. I ho va fer per diverses raons que miraré de desglossar al llarg de la intervenció, però que de forma resumida i condensada es poden resumir principalment en tres motius.

El primer perquè contenen unes previsions d'ingressos, d'endeutaments, de variacions del PIB i d'altres paràmetres macroeconòmics i ratis poc realistes, o com a mínim no plantejats des de la més elemental prudència que ha de caracteritzar qualsevol tipus de gestió. I particularment quan es tracta de gestió pública, i molt més encara en un context d'incerteses com és l'actual. Així almenys ens ho van

ensenyar sempre a la universitat i ho apunten tots aquells grans mestres a qui cal tenir presents particularment en temps convulsos com els presents.

No és moment per a què com a societat siguem pessimistes ni creem alarma, ni cridem al mal temps. Tot al contrari, absolutament tot el contrari. Ara bé, tampoc sembla de massa utilitat haver presentat unes previsions i uns escenaris massa optimistes o que com a mínim no es basen en aquests criteris, que la norma comptable i pressupostària defineix com a fonamentals com és el criteri de presència. I en un moment en què el realisme de la situació fa que fins i tot els països més rics acceptin que el futur és d'allò més incert que mai.

El segon motiu. Per què es tracta d'uns pressupostos bàsicament continuistes, uns pressupostos que no tracen o que ni tan sols encaren un canvi de rumb de l'actual situació que viu el nostre país, ni tan sols dels necessaris aprenentatges que cal treure de la crisi de la Covid-19.

Les polítiques conservadores s'han aplicat al llarg de 25 dels 27 anys post constitucionals al nostre país, i no han permès desenvolupar els mecanismes per tenir un Estat fort i unes estructures sòlides.

Les polítiques dels darrers deu anys, també conservadores, en primer lloc de DA en solitari i ara amb la coalició consoladora integrada per DA, Liberals i Ciutadans Compromesos, s'ha fonamentat bàsicament en el conservadorisme. En conservar els seus privilegis en detriment dels interessos de la majoria. En un context mundial que en els darrers anys ha estat globalment més aviat bo, el nostre model econòmic i social s'ha anat deteriorant i afeblint. I ara en un moment certament molt i molt complicat, és quan es veuen i afloren totes les mancances i la manca d'anticipació de les seves polítiques. I és per això que uns pressupostos continuistes, és justament el que no necessita el nostre país, que el que necessita és un canvi de rumb i començar a dibuixar una nova Andorra.

Tampoc s'ha volgut ni s'ha permès la tan necessària diversificació de l'economia. Com il·lustrava fa uns dies de manera ben gràfica un mitjà de comunicació: "tenim pràcticament tots els ous al mateix cistell". I com diu la dita popular: "Això és altament perillós quan com ara venen sacsejades".

En aquest darrers anys no hem vist polítiques destinades a fomentar nous sectors, noves indústries, noves empreses, noves tecnologies.

Tercer motiu. Per no compartir l'ordre de prioritats pressupostàries.

Aquest és segurament l'element més comú en d'altres debats parlamentaris i esmenes a la totalitat

mantingudes entre els diferents governs i oposició i arreu, però que agafa una dimensió especial i una volada més elevada en un moment en què l'escassetat de recursos és més patent.

Quan les previsions d'ingressos baixen i quan no es plantegen altres alternatives que el recurs fàcil a l'endeutament del qual en parlaré més tard, apareix el que pot ser un parany perquè apareguin futures privatitzacions de polítiques públiques i també futures o no tant futures polítiques de retallades en les prestacions de serveis on la introducció de taxes o de pagaments dels serveis públics.

Aquest pressupost eludeix com ja es va fer amb motiu del debat del darrer debat d'orientació política, el debat estratègic sobre la societat que volem i la que no desitgem.

Aquest pressupost exemplifica alhora de manera ben clara, quina és la tria de l'actual majoria davant de la tensió i el conflicte que existeix entre el diner i la cura i l'atenció de les persones.

Aquest era el context en el que el grup parlamentari va decidir presentar l'esmena a la totalitat i començar a treballar en els arguments per presentar les esmenes parcials, per intentar incidir com a mínim en fer bascular algunes de les partides del pressupost.

Ara bé, ens sembla que és impossible celebrar aquest debat de totalitat dels pressupostos sense fer referència a les decisions implantades en les darreres setmanes tant als veïns del sud com en quant als veïns del nord.

Decisions que estan tenint, que tenen i que poden tenir una gran importància i una gran incidència en la situació econòmica del país i també, és clar, sobre els comptes públics.

Unes possibles conseqüències que tot apunta que no estan incloses ni pel que fa a la previsió dels ingressos, ni pel que fa a la previsió de les despeses en el Projecte de pressupost que s'ha presentat.

I arribat a aquest punt, per aquest efecte sumat de les dues realitats que he mirat d'explicar potser cal demanar-se, senyores i senyors consellers, senyores i senyors del Govern, sobre la conveniència de continuar tramitant uns comptes que contenen unes previsions pressupostàries que a hores d'ara tots sabem que no són realistes i que no responen a la situació ni al context en el que veritablement ens trobem.

I fins a quin punt no té molt més sentit re formular els comptes, comptar amb una previsió d'ingressos més acurada, preveure incorporar les partides pressupostàries de suport al teixit econòmic i als ciutadans, re calcular els resultats pressupostaris amb les dades reals, actualitzar de nou el Marc

pressupostari, i poder tenir un veritable debat amb unes xifres i uns escenaris més ajustats a la veritable realitat. A partir dels quals, evidentment, cada grup polític pogués fer els plantejaments, les propostes i les consideracions que consideri més escaients però partint d'unes dades reals i ajustades.

Altrament, el debat d'avui, la tramitació d'esmenes en cas que siguin rebutjades les esmenes i l'aprovació del pressupost arrisca de ser considerada, per nosaltres mateixos en primer lloc, pels mitjans de comunicació i per al conjunt de la ciutadania com un tràmit i com una exigència legal segurament, però en tot cas una realitat, un document molt allunyat d'allà on avui 19 de novembre del 2020 realment estem.

Nosaltres estem disposats a fer aquest exercici. Arribar als acords per una tramitació ràpida del pressupost, a reduir terminis, a contribuir per poder tenir aquest objectiu d'uns pressupostos més acurats.

De la mateixa manera que ho estem per qualsevol gestió diplomàtica conjunta que pugui ajudar al nostre país per sortir de l'actual confinament econòmic en què es troba, evidentment per les decisions i les gestions internes dels nostres països veïns.

Un cop més Sr. Espot, un i mil cops més, som aquí per ajudar al nostre país encara que vostè prefereix, sembla que prefereix, seguir estar tancat en banda.

Per il·lustrar tot el que he anat comentant farem un ràpid repàs a les previsions macroeconòmiques i grans xifres del projecte de llei. Serà més breu del que havia previst per quan, com deia abans, ens sembla que seria més important pensar i treballar en solucions per fer més creïbles i lligats a la realitat aquests pressupostos que no pas esmerçar moltes energies en apuntar els problemes i dèficits dels comptes que s'han plantejat.

Parlàvem en motiu del passat Debat d'orientació política i en els passats debats sobre l'informe anual estadístic, de la feblesa del nostre sistema estadístic, dels retards en la publicació de dades i de la manca de cooperació i coordinació entre institucions.

Veiem fins a quin punt potser estàvem en el cert i en quina mesura aquests tres dèficits afecten al Projecte de llei del pressupost que cal recordar és possiblement el projecte de llei més important de l'any.

Comencem per la manca de coordinació entre el Ministeri de Finances i els responsables de preparar l'avantprojecte de pressupost de la CASS quant als principals paràmetres i magnituds macroeconòmiques.

Si comparem el contingut de l'apartat segon del document de previsions generals en el context del qual s'aplicarà el Marc pressupostari pel període d'aquest precedent mandat, a les pàgines 4 i 5

d'aquest document i el comparem amb l'apartat 1, 2 i 3 del resum executiu del pressupost per l'any 2021, paràmetres i hipòtesis per l'elaboració del pressupost del sistema de seguretat social, que s'inclou dins de l'avantprojecte de pressupost de la CASS a les pàgines 14 a 16, els resultats no deixen de ser com a mínim sorprenents i posen en evidència la manca de rigor o bé d'uns o bé dels altres i, en tot cas, una total manca de coordinació entre la CASS i el Govern.

Anem a pams. Mentre que el Marc pressupostari preveu que durant l'any 2020 el nombre d'assalariats es reduirà a un 3,9, l'avantprojecte de pressupost de la CASS preveu un creixement del nombre d'assalariats d'un 0,9%, d'un -3,9% o un +0,9%.

Per l'any 2021 Govern preveu un increment del 0,4%, i la CASS un increment de l'1,5%.

Pel que fa a la massa salarial les divergències són també molt importants. El Marc pressupostari preveu un decrement de la massa salarial de l'11,4% i l'avantprojecte de la CASS estima aquest decrement amb un 4%, un -11,4% enfront d'un -4%.

Si fem la suma de dades agregades pels anys 2020 i 2021 entre el que es presenta al pressupost del Govern i de la CASS trobem les següents contradiccions: mentre la dada agregada per la CASS suposa un increment de massa salarial del 3,2%, la dada agregada pel Govern és un decreixement del 3,7%. Mentre la dada agregada per la CASS dels anys 2020 i 2021 quant al nombre d'assalariats és un creixement del 2,4%, la dada agregada pel Govern és un decreixement del -3,5%.

Davant d'aquestes flagrants contradiccions, senyors i senyores consellers, senyors i senyores del Govern, a qui hem de creure?

Tampoc no hi ha coincidència amb l'IPC. L'IPC del Marc pressupostari preveu que serà per l'any 2020 d'un -0,2% i l'avantprojecte de pressupost de la CASS el preveu amb un 1% positiu, -0,2% d'IPC i un 1% positiu per la CASS.

Algú s'ha equivocat de manera greu a l'hora de fer previsions sobre dades que són evidentment fonamentals. Potser el ministre de Finances, potser el Consell d'administració de la CASS, potser tots dos... en tot cas algú ho haurà d'aclarir.

Sobre el tema dels retards en la presentació de dades d'interès públic, mentre que en els països veïns es coneix l'evolució del marcat laboral al llarg tot just dels primers dies del mes següents, les darreres dades publicades, o almenys les darreres dades publicades ahir, en relació al mercat laboral a Andorra són les del mes de juliol... Ho han escoltat bé, el mes de juliol.

Anem a la variació del PIB. Al nostre entendre l'actualització del Marc pressupostari es basa en unes

estimacions macroeconòmiques que malauradament, sota el nostre punt de vista, són massa optimistes.

El Marc pressupostari preveu un decrement, una variació negativa del PIB, d'un 10,3% per l'any 2020 i un creixement d'un 8%. Certament, com s'assenyala al mateix document i penso que tothom ho pot entendre, l'evolució de la crisi sanitària als nostres països veïns, les restriccions de mobilitat que van canviant fan tremendament difícil el càlcul sobre la incidència que tot això pot tenir sobre la nostra economia. No obstant aquesta excepció que reconeixem i és al nostre entendre perfectament comprensible, sembla que les conseqüències negatives sobre l'activitat econòmica poden ser superiors o fins i tot molt superiors a aquestes previsions.

Tornant a la data de presentació de dades macroeconòmiques., a data d'avui no es coneix ni tan sols l'evolució del PIB del tercer trimestre ni cap previsió acurada de previsió a final d'any, que a més haurà de tenir en compte les restriccions de mobilitat a Catalunya, almenys pel que hem pogut saber aquest migdia, fins el dia 21 de desembre.

Les mateixes consideracions que podríem fer sobre el Producte Interior Brut es podrien aplicar perfectament al nostre entendre quant a la previsió d'ingressos.

Pel que fa a la imposició indirecta es preveuen uns ingressos globals de 283 milions d'euros, és a dir, un 5% menys que el que s'havia pressupostat per l'any 2020.

Tenint en compte, entre altres qüestions, que el 30% del turisme d'hivern prové de destinacions llunyanes de les que sabem que fa mesos que cal preveure més aviat una freqüentació baixa aquest hivern, aquesta sembla una previsió massa optimista. Caldrà veure quina afectació s'acaba produint sobre el turisme de proximitat l'altre 70% al llarg d'aquest proper hivern.

Per tant, amb aquestes dades no sembla gaire realista preveure que sumant tots els impostos indirectes es recaptin 5 milions d'euros menys l'any 2021 del que es va recaptar l'any 2019. 283 milions d'euros per a l'any 2021, enfront de 288 milions d'euros l'any 2019.

Pel que fa la imposició directa es preveuen 67 milions d'euros, 31% d'IRPF, un 20% menys del que s'havia pressupostat, i 25 milions d'euros més per l'impost de societats, un 35% menys que l'any 2020. I també per l'IRPF era un 20% menys respecte a l'any 2020.

Com deia al principi de la intervenció, ni volem ser pessimistes, ni volem crear alarma, ni volem cridar el mal temps. Però tampoc ens volem aferrar i quedar acontentats amb unes previsions tant optimistes i amb unes xifres que a hores d'ara difícilment es poden sostenir perquè semblen del tot irrealitzables.

I finalment una sèrie de consideracions quant a l'endeutament. D'una banda, per explicar que l'Estat té contractades operacions d'endeutament per un total de 1.700 milions d'euros de les quals no en disposa una part que són les destinades, les no emprades als crèdits avalats i les pòlisses de crèdit no emprades.

Tot i això, nosaltres estimem l'endeutament real del país en uns 1.350 milions d'euros, un 53% del PIB i un 267% dels ingressos que el Govern obtindrà aquest any 2020.

No és pas Sr. Jover, per incloure disposicions en els diferents projectes de llei per maquillar o per alterar l'endeutament, que es pot resoldre el problema que l'endeutament se situa fora de les regles de joc marcades per la Regla d'or. No és amb una disposició que diu alegrement que els préstecs avalats no computen que es resol la qüestió. No és tampoc amb una altra disposició que diu que la subscripció i el pagament de la quota del FMI, tampoc no ho farà.

Llegeixo literalment la disposició que es conté en el projecte de pressupost que és a tràmit parlamentari: a efectes del càlcul del deute públic del Principat d'Andorra no es tenen en compte anant a la lletra b les operacions financeres corresponents a la participació d'Andorra en el departament de drets especials de gir del Fons Monetari Internacional relatives a la subscripció de la quota al fons en concepte de reserves d'Andorra a l'exterior.

S'imaginem que fos realment tan fàcil això? S'imaginem que un consell d'administració pogués decidir, gairebé per art de màgia, que un determinat tipus de deute no computa? O s'imaginem que les famílies poguessin esborrar també quasi per art de màgia, algun deute o alguna línia d'operació dels seus deutes i dels seus pagaments?

I el mateix es pot dir quant al préstec de l'AREB, quant als deutes de CTRASA.

Per tant, Sr. Jover, això no és ni seriós, ni responsable, ni honest amb una sèrie de decisions que vostè, en plena pandèmia, s'ha entestat a tirar endavant.

Per tot plegat, com deia abans, per les previsions del PIB, la manca de cura de dades del mercat laboral, les previsions de recaptació, el maquillatge o ajust de l'endeutament, per les despeses no previstes de suport al teixit econòmic i als ciutadans, que ens temem que, més tard que aviat, el Govern haurà o hauria de presentar un nou marc pressupostari.

Un marc pressupostari més realista i que s'ajusti a les dades reals de l'economia que anirem coneixent al llarg dels propers mesos. Motiu, a demés, per plantejar-se que si avui no decideixen fer ull clucs davant d'aquesta realitat i continuar com si no res,

acceptem que aquesta és la veritable realitat, mal ens pesi, i acceptem de re formular aquests comptes per a l'any 2021.

Si malauradament, com hem anat detallant, les nostres previsions d'evolució del PIB, entre altres, i de dèficits pressupostaris són encertades, la limitació a l'endeutament i la despesa màxima permesa que, teòricament s'aguanten a l'últim any d'aquesta legislatura, s'aguanten únicament sobre el paper.

I quins efectes pot tenir, senyors consellers i senyors del Govern, superar els límits d'endeutament i el límit de despesa màxima? Doncs, per exemple, ajustos en la despesa, ajustos en les polítiques públiques, ajustos en l'accés als serveis o bé la imposició de taxes i preus per poder accedir als béns i serveis públics, ja que el Govern ha repetit, per activa i per passiva, que no està disposat a buscar fórmules fiscals per finançar la crisi, fent cas, curiosament omís en aquest cas, el tant admirat Fons Monetari Internacional que en data 14 d'octubre deia i cito literalment el titular del seu comunicat "l'FMI apel·la a pujar els impostos als més rics per pagar la factura de la crisi".

Arribats a aquest punt, permeti'm Sr. Espot que li manllevi l'anècdota de Josep Pla, que ens va explicar en motiu del debat d'orientació política i que s'escau en aquest punt del debat, al nostre entendre, perfectament. Deia Josep Pla i ens ho recordava vostè fa algunes setmanes en una visita a Nova York, aquella famosa frase de "I tot això qui ho paga?". I aquesta pregunta, curiosament gairebé es podria dir, no té cap mena de resposta en el projecte de pressupost presentat per la coalició conservadora.

Què deu pensar, imaginem, que ja seran els propers governs o les properes generacions les que hauran de fer front a aquesta despesa i que no pensen moure, ni tan sols un dit, per començar a finançar, a pagar la despesa o la factura, emprant els termes del seu admirat Fons Monetari Internacional, de la crisi.

Aquests dies hem pogut llegir molts articles de premsa alertant del temptador que pot ser l'accés al crèdit barat i de les dificultats que pot tenir aquest efecte més en el llarg termini.

Són molts els economistes progressistes, com ara Koopmans entre altres, que defensen que ara hi ha una finestra d'oportunitat per introduir reformes fiscals, progressives i justes, que no només ajudaran a finançar la pandèmia i la post pandèmia, sinó que a demés tindran efectes molt beneficiosos a llarg termini.

Per contra, si tot es fia al deute públic, els desequilibris es mantindran i augmentaran en els pròxims anys. I llavors potser tindrem els famosos homes de negre imposant retallades i austeritat o privatitzacions.

En tot cas, tots aquells grans endeutaments que no es comencen a resoldre i a planificar, d'entrada acaben sempre constant molt i molt més, i repercutint de forma indirecta, de forma directa, a aquells que menys tenen i que més necessiten de la prestació de serveis públics.

El mes de juliol, un molt complert article publicat en la prestigiosa revista *The Economist*, encoratjava els governants justament d'aquesta il·lusió del diner gratuït. L'obtenció voluminosa de finançament per part dels estats per finançar les polítiques d'estímul per superar la crisi i les bones condicions que institucions i organismes internacionals i, fins i tot, les entitats de crèdits estan oferint, poden donar l'aparença que es tracti d'un diner gratuït i que algú potser pensi que no caldrà retornar-lo mai.

Escoltem sovint el ministre de Finances parlant d'incrementos de la capacitat d'endeutament, de la contractació de pòlisses, de finançaments externs, etc., com si això fos la fi del problema, víctima, aparentment, d'aquest síndrome de l'endeutament gratuït, evidentment, entre cometes; quan justament, tractant-se del ministre de Finances, la seva lectura hauria de ser la contrària.

Tots sabem que si muntem un negoci, demanem un préstec, o comprem un pis i ens hipotequem, un cop obtinguts els diners, no s'ha acabat pas el problema. Més aviat tot el contrari, som justament al principi dels problemes i la resta consisteix, a partir de llavors, en com poder retornar aquest deute.

Andorra sabem que és un país ric, amb un elevat PIB per càpita, però alhora és un Estat pobre amb uns recursos fiscals ordinaris i, com s'està demostrant en aquesta segona fase de la pandèmia, no té recursos suficients per fer front a l'actual situació de crisi sanitària, econòmica i social que el nostre país està experimentant.

I ara més que mai necessitem un Govern que estigui al costat dels empresaris, dels petits empresaris, dels autònoms, i dels treballadors per fer front a les conseqüències de la crisi.

Donem unes dades que simplifiquen la feblesa i la injustícia del nostre sistema fiscal. El tipus efectiu de l'impost de societats en els darrers dos anys se situa al voltant d'entre un 3,5 i un 4%. Molt lluny del tipus legal del 10% i una aplicació més justa d'aquest impost que permetés per exemple un tipus d'efectiu del 7 o del 8%, encara molt per sota d'altres Estats veïns i no veïns, permetria perfectament duplicar la seva recaptació.

Cal recordar que pagar un 8% dels beneficis suposa poder-ne disposar del 92% restant, i que potser hem de demanar a aquells que resisteixen de manera egoïsta en aquests canvis, en aquestes reformes, si els seus negocis rendirien de la mateixa manera per

exemple situats enmig del desert o en qualsevol altre lloc que no fos Andorra un país que els ofereix o que ens ofereix tots aquells que desenvolupem activitats econòmiques o professionals.

En quant a l'IRPF, el tipus es situa al voltant també d'un tipus efectiu d'un 3 i un 3,5%. Per tant tornem a recordar allò que hem vingut dient en diferents debats: "Ara no és moment de seguir mantenint les gratuïtats en la distribució de dividendes, les gratuïtats en la distribució de dividendes de les societats, dels SICAPS o la no tributació de les societats patrimonials que es van crear al llarg del primer mandat de DA.

Ens cal a més, una acció més contundent contra el frau fiscal, dotant-hi més recursos i d'una legislació més contundent davant dels fraus, l'ocultació d'activitat o la no presentació de declaracions.

En paraules novament del FMI, no fer pagar la factura de la crisi a aquells que més tenen, és fer-la pagar de forma injusta als que menys tenen i que a més no s'ho poden permetre.

En relació a la qüestió tant debatuda del caràcter preeminent del servei públic de FEDA i STA, proposarem per via d'esmenes una reducció generalitzada de les tarifes per l'any 2021. Estimem que la injecció econòmica que pot suposar per a empresaris i famílies aquesta reducció, es pot situar al voltant d'uns 12 milions d'euros. A més proposarem la gratuïtat total dels subministraments de FEDA i STA al SAAS, 600.000 euros només en cas d'electricitat, el que factura FEDA al SAAS.

Per poder focalitzar els recursos en la gestió de la pandèmia i en el suport a la compensació dels professionals de la salut com ja hem proposat en dues ocasions en aquest mateix Consell General.

Tindrè molt poc temps i passaré de puntetes per algunes de les propostes que farem en matèria d'esmenes. Per exemple en quant a inversions proposarem destinar cinc milions d'euros destinats a la rehabilitació i construcció d'habitatge públic a preu assequible.

I en quant a les polítiques de joventut, la dotació de partides pressupostàries pel reforç de les polítiques en conjunt dels joves en risc, el pla de salut mental, el pla nacional contra la drogodependència, el suport a la formació i a la capacitació, i la facilitació del seu accés al mercat laboral. I en general perquè els treballs que estan fent els joves dels diferents partits polítics puguin disposar de partides pressupostàries perquè les seves propostes puguin ser efectives i es puguin dur a la realitat.

I també polítiques destinades a l'atenció de les persones i al combat d'una gran valentia dels nostres

temps com és la soledat no volguda que té cada vegada un caràcter més transversal.

Per concloure, les xifres que es contenen en aquest projecte de pressupost hauran de ser més aviat que tard re formulades. Els oferim la possibilitat de fer-ho d'entrada i de treballar en un pressupost més realista des del punt de vista tant dels ingressos i que inclogui alhora les mesures que s'estan demanant i que no arriben en aquesta segona fase de la pandèmia, de suport al teixit econòmic i social.

Els oferim la nostra disposició i els acords necessaris per a una tramitació accelerada i una reducció dels terminis per si es vol considerar aquesta proposta.

En el cas que es decideixi fer ulls clucs a aquesta realitat, i el projecte de pressupost passi a tràmit d'esmenes, aquest serà un pressupost que es va elaborar en l'eufòria de l'estiu d'una forma segurament massa optimista, i que ha anat caducant de forma progressiva amb l'arribada de la segona onada de la Covid-19.

Tampoc no dibuixa el projecte de pressupost ni tan sols l'inici d'un canvi de rumb que es fa al nostre entendre del tot necessari de les polítiques nacionals.

Després que la crisi de la Covid hagi accelerat la fi del nostre model econòmic i social, el replantejament del qual les diferents majories conservadores s'han resistit històricament allargant fins allà on s'ha mostrat del tot insostenible el vell i no adaptat model.

El pressupost no conté tampoc les mesures de suport al teixit econòmic en l'actual context, i dibuixa alhora com he mirat d'exposar un gairebé il·limitat recurs a l'endeutament, sota la perillosa il·lusió del diner aparentment gratuït, sense un discurs creïble i sincer cap a la ciutadania de l'actual situació, dels seus costos i de les propostes de finançament.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carine Montaner Raynaud i Oliver Alís Salguero, consellers generals del Grup Parlamentari Terçeravia + Unió Laurediana + Independents, intervén el Sr. Josep Pintat Forné.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Avui Terçeravia sotmet, al ple d'aquesta Cambra, una esmena a la totalitat al pressupost de l'exercici 2021, amb devolució al Govern.

A diferència d'anys anteriors, aquest debat, entre altres, servia per fixar les diferents posicions polítiques de les forces parlamentàries.

Avui, per Terçeravia, no estem en front d'un debat d'aquestes característiques. I espero, que puguem transmetre un missatge clar d'esperança i optimisme a tots els nostres ciutadans. I alhora, que aquest sigui, al mateix temps, el primer pas en ferm, per afrontar el drama al que ens aboquem.

Terçeravia té molt clar, que la gestió d'aquesta crisi, no ens hauria de deixar a ningú en un futur en aquest hemicicle.

Això és tan senzill pel calat de les decisions que s'han de prendre, però alhora, si són ben reflexionades i encertades, ens obriran nous horitzons.

Us ho diu el grup polític més petit d'aquesta Cambra: - 4 consellers per part de Terçeravia, 17 consellers del Govern de coalició i 7 del Partit Socialdemòcrata.

Clamar a la unió, amb paraules, és fàcil. Per nosaltres, el que compta són els fets.

I avui, el fet més important que s'hauria de produir, és retirar el pressupost per part de Govern, i replantejar-lo entre totes les forces polítiques, en el marc de la Comissió de Finances, i amb tota la documentació necessària, en tots els àmbits i d'urgència.

Amb esmenes, aquest pressupost no s'arregla. És més, si s'arriba a la votació, estarem com sempre, amb la imposició del criteri de la majoria. En tot cas, vostès escullen.

Dit això, tots els presents, crec que tenim clar on rau, la solució al tsunami sanitari.

- Disposar de capacitat sanitària, en tots els àmbits, tant per tractar el Covid, com les altres malalties, que patim tots.

- Disposar dels medicaments adequats per afrontar-ho.

- I disposar d'una vacuna, segura, duradora, i que pugui ser eficaç.

Aquesta última, la vacuna, és la millor notícia apareguda últimament, el que hem pogut veure a llarg d'aquests dies en els mitjans de comunicació.

Mentrestant, toquen mesures preventives, de protecció i d'higiene en tots els àmbits: testar, aïllar, i traçar, si és possible. Tot per evitar saturar el sistema sanitari i així protegir-nos, evitant un nou confinament.

Ara bé, si tot l'anterior pot ser la solució a aquesta pandèmia, en tot cas, no és Andorra qui marca el pas al món, tot el contrari, és el nostre entorn qui ens el marca a nosaltres, i en tots els àmbits.

Avui més que mai, estem aïllats.

Al llarg d'aquest any 2020, hem viscut diferents fases: veníem d'uns anys de creixement econòmic i de sobte ens hem abocat, a partir del mes de març, al tancament total, fins a mitjans de juny; reobertura fins a l'octubre i ara, aïllament.

Aquest curt i dramàtic cicle, al llarg d'aquests anys, ens ha dibuixat el curt i mig termini que viurem, i fermament, espero que no sigui també el llarg termini.

En aquest cicle, hem perdut éssers estimats, ens hem empobrit socialment, i econòmicament.

En aquest escenari, és difícil fer previsions. El que cal, és enfortir la nostra resiliència i actuar en conseqüència.

Avui, les típiques mesures econòmiques per afrontar la crisi, no serveixen. Estem vivim, a banda d'una crisi sanitària, una crisi tant pel costat de la demanda com de l'oferta. I aquí no hi ha cap fórmula tradicional que funcioni.

Les premisses del pressupost del 2021, no contempen aquestes evolucions cícliques.

Tots ho han assentat, en l'obertura del proper pont de la Puríssima, i a partir d'aquí tot continua igual, i el pont de la Puríssima de moment no crec que hi sigui.

Solament, ens tenim de fixar, quins són els principals projectes d'inversió pel 2021, juntament amb els seus plurianuals. 96 milions d'euros d'inversions del pressupost de Govern, amb carreteres i més carreteres, depuradores i recintes multifuncionals. Això, per si sol, ja és motiu de plantejar una esmena a la totalitat.

Ara, i més arran de les últimes notícies aparegudes, per les accions que es pensen dur a terme en els països del nostre entorn i en concret, Espanya i la Comunitat Autònoma de Catalunya, ja ho deixen totalment invalidat.

En resum, no es pot fixar un pressupost, a esqueses, dels cicles de la pandèmia i de la realitat del nostre entorn, i més concretament, dels nostres països veïns i, anant més lluny de l'entorn de la Unió Europea.

Quant a l'entorn, el Banc d'Espanya, el 4 de novembre avisa: les previsions de creixement estan subjectes a un considerable risc a la baixa, degut a la malaltia, i per les actuals noves mesures de distanciament social. I no descarta que, en un futur pròxim, s'hagin d'adoptar mesures més dures que les vigents. Afirmar que, en les primeres fases de la pandèmia, el sobre endeutament de l'Estat era necessari per parar el cop. Nosaltres, també ho vam veure així, i els ho vàrem manifestar, i els vam recolzar, votant el Projecte de pressupost extraordinari de la Llei 5/2020.

Però, el Banc d'Espanya també manifesta: que per bé que evolucioni la pandèmia i l'Estat s'hagi sobre-

endeutat no és suficient per retornar al creixement. I apunta: la clau són els fons europeus del programa, que ha activat la Unió Europea. Fons actualment bloquejats per discussions polítiques. I com més tardi a disposar-se'n, els efectes no es començaran a veure fins ben avançat l'any 2021.

És més, els efectes d'aquest fons seran positius per a la recuperació, sempre i quan en quins projectes es destinin.

Andorra no disposarà de fons de la Unió Europea. El nostre entorn, els nostres països veïns estan en suspens a l'espera de rebre aquests fons, i l'evolució de la pandèmia continua estant sense control.

I no cal dir-ho, els països del nostre entorn, igual que nosaltres, s'han empobrit i, per tant, s'ha minvat la seva capacitat de consum, afectant-nos directament en el nostre Producte Interior Brut que és molt dependent de l'exterior.

Dit això i entrant al pressupost, veiem que el pressupost 2021 es compara substancialment amb el pressupost 2020 i s'acompanya d'un Pla d'equilibri financer, fins el 2025. Primer, no existeix un pressupost 2020, aquest va mutar amb un pressupost extraordinari amb la Llei 5/2020, el qual Terceravia va recolzar. Segon, hem valorat el pressupost amb les previsions de tancament de l'any 2020. Que és tal com s'ha de fer. Per tant, vostès preveuen una davallada únicament d'ingressos del 4%, degut a un increment dels impostos indirectes del 18%. En dubtem i molt.

A nivell de despeses de personal, preveuen un increment de 3 milions d'euros, per cobrir 190 places, al llarg del 2021. No ho compartim.

Inversions reals: ens diu que faran menys inversions degut al cost de l'obra pública. En canvi, en les parapúbliques el criteri és al revés. Semblaria que hi ha dos direccions.

En inversions pel 2021, juntament amb els plurianuals volen comprometre, com he dit, 96 milions d'euros.

A banda de destinar recursos al SAAS i a la CASS, que ja hi estem d'acord, no hi ha cap previsió de dotar-nos, de cap infraestructura hospitalària nova, ni com a peça clau, per un futur posicionament estratègic del país.

El deute públic disposat es situa a l'entorn de 1.109 milions d'euros i situen vostès la capacitat màxima d'endeutament en 1739 milions d'euros. Més endavant ja en parlarem. En tot cas, no tenen cap previsió de retorn, senzillament hem de basar-ho en previsions del PIB.

Paral·lelament, el treball que hem efectuat, des de Terceravia, ha estat avaluar els impactes econòmics que hem sofert aquest any 2020. I això, ho hem fet a

partir de les previsions de les liquidacions del Govern i de les principals parapúbliques. I ho passo a exposar: Andorra Telecom preveu tancar, l'any 2020, amb una pèrdua del 50% del seu resultat, degut al *roaming*, o millor dit per la manca de visitants i de la seva dependència.

Andorra Telecom és un monopoli de l'Estat, és a dir, no té competidors.

Extrapolant-ho al sector privat, els resultats de les empreses i famílies seran desoladors, i les fallides imminents. Vostès ho saben, coneixen els comptes.

Més greu és, que Andorra Telecom, no ha sabut al llarg del anys mitigar l'efecte, extern del *roaming*, o dependència dels visitants. Com volen garantir tot el procés de digitalització que s'està implementant, el quin s'assenta tot a l'entorn d'aquesta empresa? Com pensem créixer amb una empresa, que depèn de l'exterior, i que al llarg dels anys s'ha anat retirant dividendes per equilibrar els pressupostos de l'Estat? Sense els dividendes d'aquesta parapública, i tot amb un nou marc fiscal desplegat, els pressupostos ja no s'aguantaven. És més, la manca de diversificació i dependència dels visitants, Andorra Telecom hipoteca i agreuja les futures negociacions de l'acord d'associació, per això hem de demanar clàusules de salvaguarda.

Com pensen competir al del mercat interior?

Segon: L'excedent de la branca de jubilació, minva del 33% del resultat, respecte del 2019.

FEDA preveu que acabarà l'any amb una baixada important de consum elèctric, xifrada en més del 9%.

Alhora, la dependència elèctrica dels països veïns, és molt elevada. Es xifra en el 82% de la importació d'energia pel 2021. En tot cas, més dependència.

En el concepte de protecció social a les llars i a les persones, segons l'últim informe d'estadística, finançat per Govern i per la CASS, del 2014 al 2019, la despesa pública en aquest concepte ha incrementat en 50 milions d'euros, de 152 milions el 2014 a 209 milions el 2019. I, aquí, no hi ha encara els efectes de la pandèmia.

L'estadística última del moviment de turistes a les fronteres fins al setembre 2020: eleva a 1,8 milions menys de turistes, visitants i excursionistes, respecte el mateix període del 2019. I això, són únicament els 4 mesos primers de pandèmia.

Per últim, el repte de les obligacions del passat, en aquest cas, les pensions de jubilació, és ben latent.

En tot cas per Terceravia, la reforma que es vulgui fer, en aquest àmbit, ha de tenir permanència en el temps.

Ha de tenir en compte l'evolució dels llocs de treball i la productivitat de l'economia.

Ha de gaudir de transparència referent als nivells de prestacions.

Els ciutadans han d'adoptar les seves decisions de treball, volum d'estalvi, i moment de la jubilació, en base a un conjunt d'informació tan ampli com sigui possible.

És més, un cop decidida si la reforma s'ha d'assentar per un increment dels ingressos, o una moderació de la despesa, s'ha de tenir en consideració, quines són les conseqüències redistributives entre generacions.

Per tant, és més que desitjable que la reforma del sistema de pensions tingui lloc, conjuntament, amb les reformes estructurals que facilitin l'ocupació i la productivitat de l'economia.

Com també, s'ha de ser conscient que, aquestes variables que he esmentat, depenen de les característiques del sistema de pensions, i aquestes, alhora, han de promoure la participació laboral i la productivitat.

En resum, sense creixement econòmic, en un entorn abocat a la recessió, com ho volen afrontar tot això?

Terceravia no pot compartir aquest pressupost ni els plans presentats d'equilibri financer basats en dades poc realistes.

Ara vostès decideixen, retiren el pressupost, tal com he dit a l'inici, i el refem de nou o vostès tornen a la rutina de sempre, continuant amb la seva tramitació en base a la seva majoria parlamentària. I, en aquest cas, als andorrans, sempre ens quedarà el Fons Monetari Internacional i el seu rescat.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Per part del Govern, Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, deixeu-me començar amb un agraïment, un agraïment cap als propis consellers i els diferents grups parlamentaris i també cap a la Sindicatura per la bona predisposició que han demostrat en voler treballar ràpidament el projecte de pressupost de l'Administració general. Aquests esforços se sumen als que ja vam desenvolupar des del Govern per, fins i tot, en un context complicat de la Covid 19, doncs, entrar un mes abans del límit legal, doncs, el projecte de pressupost al Consell. Us ho agraeixo, perquè realment quan abans estiguem en disposició d'aquesta eina votada, doncs, abans l'Administració i les institucions depenents podran tenir aquest mecanisme activat que és el principal

mecanisme d'actuació de les diferents administracions. Així doncs, deixeu-me començar per aquest agraïment.

També senyores i senyors consellers, em permetreu que en la primera part de la meua intervenció, em centri a explicar els eixos principals del projecte de pressupost de l'Estat del 2021 i també, el seu context que, com podeu entendre, és especialment anormal. I després, doncs, ja passi a debatre els elements que en fonamenten les esmenes a la totalitat dels grups de l'oposició.

El projecte de pressupost del 2021 no s'entén sense la Covid 19. No s'entén sense la lluita que Andorra, com la resta de països del món, està desenvolupant contra aquesta malaltia.

De fet la pròpia liquidació del pressupost 2020 ja s'ha trobat fortament impactada per la Covid, com no podia ser d'una altra manera per la Covid.

Senyores i senyors consellers, més enllà del tràgic cost en vides humanes de la pandèmia deixeu-me repassar algunes de les previsions principals de les evolucions pressupostàries que ha patit aquest 2020.

Menyscapte d'ingressos notori. Amb els impostos indirectes la nostra previsió és de menys 57 milions d'euros. Pel que fa als impostos directes menys 12 milions d'euros.

Necessària contenció de la despesa pública per part dels pressupostos de l'Estat, sumant diferents capítols de tots els ministeris que hi han participat molt activament hem fet una contenció pressupostària del voltant de 20 milions d'euros de reserves.

I nombroses despeses directament o indirectament associades a la Covid-19 que evidentment no estaven previstes en el pressupost inicial que vam votar en aquesta Cambra.

De fet, Govern de manera directa o indirecta ha aconseguit mobilitzar per ajudar als seus ciutadans, per ajudar al seu teixit econòmic 215 milions d'euros a hores d'ara.

Com es podria distribuir aquest import?

Doncs, de fet tindríem: 4,4 milions d'euros de despesa directa assumida des del Ministeri de Salut; 6,2 milions d'euros associats al SAAS; 1,9 milions d'euros associats a Afers Socials; 37,4 milions d'euros associats al Ministeri d'Economia; 27,6 milions d'euros associats a les diferents mesures tributàries que hem agafat per flexibilitzar les obligacions que han de complir els obligats tributaris; més de 5 milions d'euros de descomptes i bonificacions gràcies a les societats públiques; 133 milions d'euros de crèdits tous atorgats pel Govern d'Andorra a tipus d'interès zero i avalats pel Govern.

Per tot l'exposat, imagineu-vos, amb totes aquestes mesures, fins i tot amb la contenció pressupostària que hem fet, no podem assolir un resultat millor d'un dèficit de caixa de menys de 99 milions d'euros.

Un dèficit important, que evidentment no ens ajuda. I a més a més, com us podeu suposar, doncs, les diferents decisions que es vagin prenent durant aquests dos darrers mesos, l'evolució de la mobilitat internacional, que n'ha parlat tant el Sr. Pere López com el Sr. Josep Pintat, doncs, encara poden tenir efectes sobre aquesta liquidació pressupostària que tancarem, doncs, com és preceptiu legalment a 30 de març de l'any vinent.

Però ja us puc avançar que el Govern, i després entrarem en més detalls, té la disponibilitat financera per si és necessari en aquest final d'any tornar a recolzar el teixit econòmic, tornar a estar al costat dels seus ciutadans, fer-ho, per evitar el màxim possible que l'impacte sanitari d'aquesta pandèmia es tradueixi també en un impacte econòmic amb el tancament d'empreses i amb el corresponent fet.

Per construir el pressupost 2021 hem hagut de reavaluar. i els companys n'han parlat, els diferents indicadors macroeconòmics.

De fet, més enllà del pressupost de l'Estat, la Covid-19 ha tingut un impacte sobre l'economia i sobre el seu producte interior brut. Hem hagut de revisar el creixement previst, evidentment, pel 2020. El teníem mesurat en un +3,3% i actualment la nostra previsió és d'un -10,3%.

Però també hem hagut de revisar el producte interior brut, les previsions, pels propers anys, i en aquest sentit amb l'actualització del marc pressupostari, com també en el pla d'equilibri financer que hem adjuntat al pressupost, tenen totes aquestes dades.

Pel 2021 el que preveïem és un rebot, un rebot important que va en la línia que es preveu per altres economies dels països veïns d'un +8% i després creixements positius lleugerament inferiors als que havíem previst abans de la Covid.

En aquest sentit pel 2022 preveïem un 2% de creixement, pel 2023 un 1,4% de creixement.

Fins i tot amb aquest efecte rebot del 2021, amb aquest creixement possible del +8%, no recuperem la pèrdua de riquesa que hem tingut associada a la Covid.

Amb aquest context és evident que el pressupost 2021 serà un pressupost Covid. Un pressupost amb un important dèficit, amb altes dosis de realisme, i que es centra en poder recolzar el teixit econòmic i els ciutadans del país. Però també un pressupost que nodreix el projecte Horitzó 23 i permet conjugar les emergències del present amb continuar bastint les

bases d'un desenvolupament econòmic sostenible en el mig termini.

De la mateixa manera que el pressupost del 2020, el pressupost 2021 té el caràcter d'extraordinari segons la Llei 32/2014 de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal ja que s'incompleixen diferents llinars establerts en aquesta llei. Es preveu que el deute de l'Administració general es situï durant el 2021 al 40,5% del PIB, superant el llinar del 40% establert en aquesta llei.

També el dèficit previst incomplirà els llinars previstos en la Llei 32/2014. De fet tenim un dèficit previst de 65,5 milions d'euros, el que supera el llinar de 27,3 milions d'euros que estava permès segons l'aplicació d'aquesta llei.

De fet en aquests casos, la llei segons preveu l'article 17, el que marca és que el pressupost s'ha d'acompanyar d'un pla d'equilibri financer que permeti recuperar els límits establerts en la Llei en un període màxim de 6 anys. És per això que ja quan vam votar avançada la primavera el primer pressupost extraordinari del 2020, ja vam acompanyar-lo d'un pla d'equilibri financer 2020-2025. I amb el pressupost que avui debatem l'esmena a la totalitat també l'hem acompanyat d'una actualització d'aquest pla d'equilibri financer.

La nostra previsió és que recuperem els valors normatius al 2022. I això no és gràcies obligatòriament a la feina d'aquest Govern sinó també dels governs previs que ens van situar amb per exemple unes condicions de deute moderades i que ens permetien poder recuperar, tornar a baixar d'aquesta barrera del deute de l'Administració general del 40% amb una certa facilitat.

Senyores i senyors consellers, deixeu-me que repassi les principals magnituds del pressupost 2021 que de ben segur ajudaran per centrar el debat de les esmenes a la totalitat d'avui.

Preveiem uns ingressos corrents per l'Estat de 397,8 milions d'euros, gairebé 50 milions d'euros per sota del pressupost inicial del 2020, i 18 milions en relació amb la previsió de liquidació del 2020. És evident que la Covid-19 ha tingut un impacte important en els ingressos afectant majoritàriament la imposició indirecta durant el 2020 (amb una davallada de 56,9 milions d'euros) i els impostos directes al 2021 degut a la seva pròpia naturalesa.

En aquest sentit si repassem pel 2021 com han anat evolucionant aquests ingressos a la nostra previsió d'evolució d'aquests ingressos, preveiem per la imposició directa com us he dit una davallada important del 23%, amb una caiguda de 20,6 milions d'euros. Una caiguda també dels ingressos pels impostos indirectes d'un 5%, el que en valor absolut

representa -13,4 milions d'euros, però també una baixada dels ingressos patrimonials de l'Estat del 44%. És a dir una disminució de -16,1 milions d'euros.

A què es deu aquesta evolució dels ingressos patrimonials? Doncs a una caiguda d'activitat d'Andorra Telecom i FEDA durant el 2020, a les polítiques d'ajut de subvencions, de descomptes que han desenvolupat aquestes dos societats públiques de més de 5 milions d'euros durant la Covid, i finalment a què tampoc no preveiem cap distribució extraordinària de dividends per part d'Andorra Telecom, com sí que havíem previst ja en el pressupost inicial del 2020.

Pel que fa al pressupost de despeses és de 463,3 milions d'euros, 2,4 milions d'euros menys que al pressupost inicial del 2020 i encara més important si el comparem amb la liquidació del 2020, perquè estaríem gairebé 60 milions per sota de la despesa que haurem efectuat aquest 2020 per culpa de tots aquests ajuts, totes aquestes polítiques d'estar al costat dels ciutadans i del teixit econòmic del país que hem desenvolupat per afrontar la Covid-19.

En aquest pressupost de despeses Govern ha volgut conjugar 3 factors diferents:

- El més important la voluntat de continuar donant suport a la nostra ciutadania i teixit empresarial en el context difícil de la Covid.
- El segon també associat amb aquesta temàtica, la necessària contenció de la despesa de l'Administració general com a conseqüència dels menyscapes que hem observat i que preveiem per part dels ingressos.
- I finalment el repte estratègic de continuar millorant la sostenibilitat econòmica, social i ambiental d'Andorra.

El Govern al 2021 continuarà lluitant contra la Covid i els seus impactes, de diferents maneres.

Des d'un punt de vista sanitari, i en aquest sentit podríem destacar l'increment de pressupost que té el Ministeri de Salut amb 11,5 milions d'euros més, el que representa un 16%. Des de l'àmbit econòmic, per exemple podríem dir que les ajudes d'inserció laboral doncs incrementaran un 11%, però també tots els projectes associats a millorar la competitivitat de l'economia andorrana com per exemple la simplificació administrativa, la digitalització de l'Administració del país, l'increment del reconeixement internacional o el recolzament als sectors tradicionals però també la promoció de la diversificació del nostre teixit econòmic. I finalment, des de l'àmbit social hem de continuar lluitant contra la Covid. I aquí podria destacar l'increment de 2,6 milions d'euros del Ministeri d'Afers Socials, el que representa un 9% d'increment del seu pressupost.

Pel que fa al segon pilar, el de la contenció pressupostària, si analitzem la despesa corrent, veiem que en general incrementa de 10,3 milions d'euros, el que representa un 3%. I podria ser enganyós, podria pensar de què aquesta contenció volguda no l'hem assolit. Però si detallem una mica més què s'inclou en aquesta despesa corrent, doncs segurament arribarem a la conclusió de què la feina sí que s'ha fet.

De fet dins de la despesa corrent hem de diferenciar despeses de personal, consum de béns corrents i serveis i despeses financeres i finalment transferències corrents.

Les despeses de personal de l'Administració baixen lleugerament, -0,8 milions d'euros, el que representa un 1%.

S'estabilitzen els consums de béns corrents i serveis de l'Administració general amb una lleugera baixada de 0,2 milions d'euros. Però aquí s'ha de precisar que també aquesta partida es veu impactada en relació a la Covid-19. De fet per exemple aquest capítol perquè el fa el Ministeri de Salut, es veu incrementat amb 0,6 milions d'euros, el que per aquest ministeri representa un increment del 30% de la seva despesa. O a educació, que també per aquest capítol veu la seva despesa incrementada amb 0,6 milions d'euros més, el que representa un increment del 8%.

Les despeses financeres incrementen doncs amb un 0,8 milions d'euros, el que representa un 5% degut sobretot doncs al volum de deute però també a les operacions de re finançament que estan previstes durant l'exercici 2021.

Finalment les transferències corrents s'incrementen amb 10,5 milions d'euros, el que representa un +5%. Tot i que els comuns per exemple, que en volum és una de les transferències més importants, baixen amb 3,5 milions d'euros.

Vosaltres sabeu que les transferències als comuns estan impactades pel ritme de l'evolució econòmica i així doncs la previsió que tenim de davallada del PIB pel 2020, té un impacte amb les transferències que traslladarem a l'exercici 2021 als diferents comuns. Però tot i així com us he comentat, el volum global de transferències està augmentant de 10,5 milions d'euros. D'on ve aquest increment? Doncs de fet, dels ajuts a famílies i institucions sense finalitat de lucre, amb un increment de 2,4 milions d'euros, el que representa 4% d'increment, però sobretot el SAAS amb un increment de 5,8 milions d'euros o la CASS amb 5,2 milions d'euros, i ja tindrem ocasió de parlar de les previsions de la CASS i de les seves diferències.

Pel que fa al capítol d'inversions doncs evidentment també hem hagut d'aplicar aquesta norma de contenció. Rebaixem les inversions amb 12,6 milions d'euros, el que representa un 16% i si ens centrem

amb l'Administració general, aquesta davallada de les inversions és d'un 10,5 milions d'euros amb percentualment un 24%.

On continuem considerant quins són els projectes que continuen tenint partides importants d'inversió durant el 2021.? Doncs podríem destacar les infraestructures escolars que superen els 5 milions d'euros amb diferents actuacions a diferents centres. Però també m'agradaria destacar una inversió que és sobrevinguda, que no és la voluntat del Govern però que evidentment té la seva importància, com pot ser la inversió de la Portalada, que en l'exercici 2021 per establitzar el talús, tenim un partida de 2,9 milions d'euros. Evidentment el Govern es rescabalarà i ja està fent les accions oportunes per rescabalar-se, però per la volguda prudència pressupostària que demanava el Sr. Pere López, doncs aquest rescabament no pot estar inclòs en l'exercici pressupostari del 2021.

Pel que fa a les inversions que fan altres organismes gràcies a les nostres transferències doncs, la seva evolució és de -2,1 milions d'euros el que representa un -6%, tot i alguns increments com per exemple les inversions realitzades des del SAAS que pugen 0,8 milions d'euros. De fet, amb valor absolut arribem a unes inversions pel SAAS de 4,5 milions d'euros i, en aquest sentit Sr. Pintat, crec que és important perquè vostè reclama inversió en infraestructura sanitària, doncs la tenim... la tenim amb aquest increment notable de la inversió del SAAS que ens permet tenir unes infraestructures que ja durant la pandèmia aquest 2020 han demostrat ser sòlides, han demostrat poder donar una assistència de qualitat als nostres ciutadans i que encara pensem millorar de cara al 2021.

També amb aquest capítol d'inversions m'agradaria destacar el programa Renova, molt enfocat evidentment a la sostenibilitat, que es veu incrementat i que arribarà als 1,25 milions d'euros.

I finalment, una inversió que pren tot el seu sentit quan trobem dificultats de mobilitat internacional que és mantenir el conveni internacional que teníem amb l'Estat francès i la despesa prevista de 2 milions d'euros per millorar la mobilitat al voltant de la Route Nationale 20.

Com us he comentat, el tercer pilar és continuar apostant pels projectes estratègics, continuar apostant per l'Horitzó 23 i donar la base financera perquè es puguin realitzar.

M'agradaria destacar tan sols un parell o tres de projectes, però un que crec que és important i que tota la Cambra valorarà que és la de la transformació digital. Al 2019 el pressupost del Govern en inversió en aquest àmbit era de 3,5 milions d'euros; al 2020 va

ser de 5,4 milions d'euros, és a dir, un 54% més; i pel 2021, no tan sols hem mantingut amb un context de contenció de la despesa pressupostària, no tan sols hem mantingut la partida sinó que l'hem continuat incrementant, i arribem als 6 milions d'euros que si els comparem amb el 2019 és un 71% més. Pensem que és un d'aquells projectes que canvia l'Administració però que també canvia la relació amb el sector privat, que canvia la relació amb els nostres ciutadans i que millora la nostra competitivitat com a país.

També m'agradaria destacar segurament alguns dels programes enfocats a la sostenibilitat i en aquest sentit el programa Renova que ja hem parlat que s'incrementa amb un 20%, o els increments cap el sector primari amb un increment que passem dels 2,7 milions d'euros a 3 milions d'euros, és a dir d'un increment que arriba gairebé al 10%, o la millora en el transport públic, amb la mobilitat sostenible que ja hem avançat que s'afrontarà amb millores tarifàries i de servei molt considerables, i amb un projecte que també està emmarcat dins d'aquest programa de mobilitat sostenible que és el Bus Jove, que també es podrà desenvolupar durant l'any vinent.

Senyores i senyors consellers, per concloure aquesta part de la intervenció, el Projecte de pressupost del 2021 ens ha obligat a allunyar-nos temporalment d'un dels principis que defensàvem més des de la coalició que és el de l'equilibri pressupostari. Però ens hi allunyem temporalment i pensem que els reptes que ens han posat com a societat diria fins i tot, la Covid-19, s'ho mereixia i gràcies a la bona gestió pressupostària que s'havia fet els darrers anys ens permet amb un nivell d'endeutament moderat corresponent al Producte Interior Brut, la nostra previsió és que al 2021 està al 40,5% del nostre Producte Interior Brut -si ens comparem amb altres països veureu que aquesta dada és evidentment molt baixa-, ens permetia ser ambiciosos, ens exigeix de continuar sent ambiciosos per continuar estant al costat dels nostres ciutadans que ens permet articular polítiques econòmiques, socials, mediambientals per continuar fent millorar aquest país.

En definitiva, el Projecte de pressupost del 2021 ens permet continuar lluitant contra la Covid i els seus impactes, però també construir l'Andorra més sostenible i resilient que va defensar el cap de Govern en el darrer Debat d'orientació política.

Ara, si us sembla bé començaria a comentar, amb el temps que em queda, alguns dels elements propugnats pels diferents grups de l'oposició i tindrem l'ocasió de continuar amb les properes intervencions.

Començarem amb un element que, Sr. Pere López, no és nou que és posar en dubte les previsions econòmiques del país i diria, existeixi la Covid, o no.

En aquest sentit ja li admetré, i crec que és un element que hem de ser molt sincers i l'hem de comentar obertament. És evident que la Covid ha canviat les regles del joc pel que fa a la previsió, a les estimacions dels indicadors macroeconòmics perquè introdueix un element d'incertesa amb una rapidesa que és evidentment difícil de preveure i, en aquest sentit, les dades que presentem tant en funció de la liquidació del pressupost 2020, com amb les previsions amb l'exercici 2021, evidentment que s'hauran d'anar modulant, evidentment que haurem d'anar informant la Cambra, informant la ciutadania, de quines són les evolucions de les nostres previsions tan sigui dels ingressos com de les despeses associat a aquesta crisi sanitària.

Però sap que passa Sr. López, que quan vam debatre el pressupost 2020 vostè ja va dubtar de les estimacions del Govern d'Andorra, i me'n recordo per exemple que en aquell moment, és a dir estàvem a finals del 2019, evidentment no teníem tancades les dades d'evolució del Producte Interior Brut del 2019, nosaltres teníem una previsió del 3,2% i vostè va considerar que era optimista, massa optimista, que era irreal. Sabeu amb quines dades oficials hem tancat l'evolució del Producte Interior Brut del 2019? No va ser amb el 3,2% és veritat, ens vam equivocar, va ser amb el 3,4%.

Evidentment les estimacions tenen una base d'incertesa i el context de la Covid no ajuda gens, però la tasca que s'està fent des del Departament d'estadística és una tasca professional, és una tasca seguint els criteris i les metodologies emprades a altres països i crec que les sèries històriques que tenim demostren que són sòlides i que amb les desviacions normals és una bona eina per treballar tant des del Govern com des de l'oposició per poder tenir les previsions de creixement que considerem oportunes.

Un dels elements importants que vostè ha destacat és per exemple les nostres diferències amb les dades de la CASS. És veritat, tenim estimacions diferents, però, on vostè veu manca de coordinació i jo hi veig independència. La CASS històricament ha fet previsions més conservadores que les que es desenvolupen des del Govern, i li diria que si ens ajustem a la veritat doncs, de fet segurament, ens apropem més a la realitat nosaltres que no pas ells. I així ho demostra... li donaré dos dades que pot trobar fàcilment que són les liquidacions pressupostàries. És a dir, al final la Caixa Andorrana de Seguretat Social utilitza tots aquests indicadors macroeconòmics per poder fer-nos una previsió de quin serà el seu volum de despesa i quina transferència necessitarà dins de l'Administració general. En aquest sentit al 2018, per exemple, ells van preveure 47,6 milions d'euros i finalment van necessitar 38,7 milions d'euros, és a dir,

una diferència molt significativa de 8,8 milions d'euros. I al 2019, per exemple, ells van preveure en base a aquesta aproximació més conservadors doncs 44,6 milions d'euros i al final el pressupost, la transferència que van necessitar va ser de 39,2 milions d'euros, és a dir, una diferència també molt significativa de més de 5 milions d'euros.

Així doncs, no vulgui veure-hi manca de coordinació sinó respecte per les estimacions que ells poden fer amb els seus propis criteris que de vegades s'allunyen dels criteris oficials que desenvolupem des del Departament d'estadística. Però de la mateixa manera que respecto aquesta possible diferència de criteri, també haig d'admetre públicament que també segurament un caire més conservador i un pelet més allunyat del de la realitat que tenim des de l'Administració general.

Vostè... -i aquí també ha estat un comentari per part del Sr. Pintat- els que ens recomanen al final és que retirem aquest Projecte de pressupost, mirem a veure com evoluciona... vostè Sr. Pere López ha dit, en els propers mesos doncs l'activitat econòmica, la situació sanitària i en base a això presentem un nus de les més realistes. I és veritat, ho aconseguiríem, però no tindríem pressupost per poder treballar ni des del Govern ni des de les institucions depenents; o hauríem de treballar, com vostè ja va estar acostumat, amb dotzenes parts que no és l'element més pràctic i vostè en va patir les conseqüències per desenvolupar polítiques des d'un Govern o per poder estar més al costat dels ciutadans. Així doncs, no entenc com vostè que va patir les conseqüències d'aquest mecanisme doncs vol que les patim nosaltres també.

Jo crec que l'obligació que tenim és que amb les dades que tenim en aquest moment i en el moment que vam iniciar el procés al pressupost doncs ser el més objectius possible. Introduir elements de prudència que ara li comentaré, però al mateix temps necessitem que l'Administració, que les diferents institucions que en depenen, tinguin una eina bàsica com el pressupost, i si cal, ja anirem fent revisions, ja anirem reunint-nos a la Comissió de Finances o al fòrum que vostè consideri més escaient per debatre de quina és l'execució i la liquidació. Miri, el pressupost 2020 ni vostès, ni nosaltres, ni ningú crec amb dos dits de seny, no podia preveure el que ens ha passat amb la Covid i els impactes nombrosos que ha tingut.

Els debats pressupostaris parlamentaris que vam fer evidentment la paraula Covid no va sorgir i ningú pensava amb els impactes. Hem tingut les eines per afrontar-los tant en positiu i hem hagut de tornar aquí a la Cambra i ens heu ajudat a implementar polítiques més ambicioses per ajudar als nostres ciutadans, com fins i tot intents de l'Administració bloquejant i

reservant més de 20 milions d'euros per fer aquest exercici de contenció pressupostària.

Jo crec que el que hem de fer és dotar-nos de l'eina del pressupost amb la prudència que ens reclama, doncs, evidentment, la crisi de la Covid.

I m'agradaria, veig que encara em queda una mica de temps, comentar-li un element que també ha compartit amb el Sr. Pintat, de si les estimacions que fem d'ingressos per a l'any 2021, doncs, poden ser més o menys encertades.

És evident que hi ha un element d'incertesa i això li confirmo, i és evident que aquest element d'incertesa és major que no pas d'altres anys.

Però també el que ens ha demostrat aquesta crisi de la Covid, és que la capacitat de recuperació de l'economia andorrana per la seva tipologia i activitat és molt ràpida. I jo crec que el primer brot ens pot donar senyals d'aquesta recuperació molt ràpida de l'economia andorrana.

Si comparem els ingressos que hem tingut per les diferents tipologies d'ingressos que té la duana, doncs, per exemple el mes de maig del 2020, una època de tancament dur, on realment l'activitat econòmica estava molt castigada, del 2020, doncs, amb els 5 darrers anys en fer la mitjana, el que veiem és una caiguda d'aquests ingressos del 78%. És a dir, evidentment un impacte major que ens va afectar, doncs, tant a l'Administració Pública amb la capacitat de recaptació, com els negocis amb la capacitat de generar riquesa a les famílies, etc.

Però si mirem el mes d'agost, el que veiem, és que l'agost del 2020 els ingressos que vam tenir van ser un 7% superiors a la mitjana dels 5 darrers anys. I si mirem el setembre, la mitjana d'ingressos és un 20% superior a la mitjana dels darrers anys.

L'únic que vull extreure d'aquest element és que si estem en bones condicions sanitàries tindrem molta menys inèrcia que altres economies que potser tenen sectors industrials més desenvolupats i que depenen més de cadenes de subministrament per poder, doncs, tornar a relançar la seva activitat econòmica.

La nostra tipologia d'economia ens ha demostrat que pot fer exercicis de represa ràpida d'activitat. I això és un dels elements que ens fa preveure que si durant el 2021 com és previsible, gràcies a la vacuna, com comentava el Sr. Pintat, o a totes les tasques de prevenció que estem desenvolupant, doncs, des dels diferents ministeris que tenim actuació en aquest àmbit, doncs, a la que la situació sanitària a Andorra i als països veïns millori, tindrem la capacitat de tornar a generar riquesa de manera ràpida.

I això ens ho demostren aquestes dades històriques amb les que hem estat treballant.

Però és veritat, poden passar moltes altres coses. Poden passar rebrots, podem tenir altres tipus de crisis, ja no sigui associades a la Covid, que posin en dubte alguns dels elements que hem pressupostat.

I això ens demana tenir cintura, això ens demana tenir capacitat des de l'Estat de poder, doncs, articular altres polítiques, de poder tenir el coixí financer suficient per poder estar al costat dels nostres ciutadans quan sigui necessari.

Hem fet els deures, Sr. Pintat, Sr. Pere López.

Comparem la situació de la tresoreria del Govern d'Andorra el 17 de novembre del 2019 i el 17 de novembre del 2020. El 17 de novembre del 2019 el Govern disposava de 27 milions d'euros. Això és considerant també les pòlisses de crèdit. És a dir, havent disposat en la totalitat les pòlisses de crèdit i sumant, doncs, els romanents que poguéssim tenir, la tresoreria que poguéssim tenir els bancs, sumaven 27 milions d'euros.

Si necessitàvem fer operacions per sobre d'aquests 27 milions d'euros, haguéssim necessitat començar a negociar noves operacions creditícies, anar a buscar on podíem, doncs, trobar aquests elements de recaptació.

27 milions d'euros. A quan estem el 17 de novembre del 2020? A 234 milions d'euros. Això és un coixí financer. Evidentment és un deute. Hem aconseguit això no gràcies a ingressos extraordinaris, sinó gràcies a la negociació de diferents línies de crèdit que hem fet i que hem anat anunciant públicament, per poder, doncs, dotar-nos d'aquest coixí financer.

Aquest és l'element, Sr. Pere López, que tenim des del Govern d'Andorra de prudència per poder afrontar els reptes que ens depari, tant el final del 2020 com el 2021. Les nostres previsions són de no necessitar aquests elements econòmics, però si és necessari tenim 234 milions d'euros sense tocar els fons d'Andorra Telecom, sense tocar FEDA, sense haver de negociar noves línies creditícies, sense haver de recórrer al Fons Monetari Internacional. Tenim 234 milions d'euros, més de 207 milions més dels que teníem l'any passat.

Això com a precaució, això per poder assolir els reptes que necessitem com ara.

I després, en tot cas, continuaré amb els altres punts.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells.

(Se senten veus)

Perdoni...

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. nunci.

Moltes gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, senyores i senyors ministres i cap de Govern, avui ens trobem davant d'una esmena a la totalitat i debat del pressupost que ho ha vingut explicant una ara el Sr. Jover, mal favor faríem a Andorra, mal favor faríem a les famílies, a les empreses, als autònoms, a les persones, en definitiva al nostre país, si des de la divergència òbvia i legítima, des de la divergència política i des de la disparitat d'opinions i d'enfocs polítics, avui des dels tres grups de la majoria recolzéssim les esmenes a la totalitat.

Per què faríem un mal favor? Ara si ha referit el Sr. Jover, perquè entrariem de nou en un procés de re formular els pressupostos que faria que l'1 de gener quedaria tot bloquejat a dotzaves parts. I per això dic que mal favor faríem i mal favor farien vostès aprovant aquestes esmenes a la totalitat, i, per tant, considerem, des de Ciutadans Compromesos, però crec que puc parlar en nom dels altres grups de la majoria, Demòcrates per Andorra i Liberals d'Andorra, que ara el que toca és que demà la Comissió de Finances, els consellers de la Comissió de Finances segueixin treballant perquè ben aviat es puguin discutir les esmenes a la Comissió de Finances i ben aviat es pugui aprovar el pressupost.

El pressupost, per tant, que el ministre Jover i gràcies a tot l'equip que encapçala el Sr. Babi a nivell de pressupost, han aconseguit entrar-lo, jo diria que no s'havia vist mai, un mes abans del que marca la legislació, doncs, ha permès que tots hi treballem amb anticipació i, per tant, com és esperable que es votarà que no a les seves esmenes a la totalitat, per tant, que es formulin les esmenes a l'articulat i, per tant, que això quan entri a comissió, es pugui evacuar el més aviat possible perquè el país, Andorra, tingui pressupost quan abans possible.

I també he de dir que, un punt de resignació ja, perquè ja ens agradaria que fos un pressupost amb equilibri, un equilibri pressupostari -valgui la redundància- però el que no es pot fer en una situació de Covid, en una situació de crisi sanitària, econòmica i social, amb una situació on moltes persones, moltes famílies, amb el teixit econòmic, on els sanitaris, on en definitiva tot Andorra necessita ajuda i alhora baixen els ingressos, doncs, pretendre fer un equilibri pressupostari, deixaria a molta gent abandonada. I pensem que donat, -que ho ha explicat, també, el Sr. Jover- que tenim capacitat d'endeutament, doncs, ara toca estrènyer el cinturó, com es diu "pit fort i amunt" i tirar endavant amb aquest pressupost.

I les previsions poden variar? Sí, poden variar, poden ser millors, poden ser pitjors. Realment ningú ho sap. En l'entorn Covid ningú ho sap, si les vacunes aniran bé, si les vacunes aniran malament, si hi haurà més confinaments provinents de l'exterior que ens provoquin un confinament a dins del nostre país. Però sí que hi ha una cosa que veig que ja genera consens, és que hi haurà revisions, que les podem fer conjuntament. Això sí que li dic Sr. Jover, no al lloc on digui el Sr. López sinó més aviat al lloc o al fòrum on entre tots convinguem. I permeti'm la broma Sr. López.

Al final aquest pressupost, que li agraeixo que pugui ser revisat, per donar més impuls al nostre país més endavant, si les coses canvien molt, reflexa una desacceleració econòmica que tots hem viscut, que no cal allargar-s'hi més, tothom ha viscut, uns de més a prop i uns de menys a prop, uns amb vides humanes, uns amb problemes de salut, uns amb problemes econòmics, uns fins i tot amb la pèrdua de la feina, dels llocs de treball. Però que al final aquesta crisi, social, sanitària i econòmica provoca que baixin els ingressos perquè es recaptin menys impostos, perquè Andorra ha estat pràcticament dos mesos i mig parada a la primavera, i ara estarem més o menys, si més no, sense turistes un mes i mig més. I per tant, per fer front a tota aquesta crisi també han calgut i caldran fer front a més despeses, sobretot sanitàries, però també socials per ajudar a aquelles persones que ho necessiten.

I tenim per tant, un pressupost que malgrat ser deficitari sí que ens obra la porta a què seguim treballant amb noves fonts de finançament que poden venir de l'exterior i que per tant ens permeti diversificar aquestes fonts i tenir aquest coixí que ara explicava el Sr. ministre que ens dona cert marge de maniobra davant possibles eventualitats que aquesta malaurada situació ens pot brindar. I no només noves fonts de finançament com ara hi ha hagut recentment els 12 milions del banc de desenvolupament del Consell d'Europa, sinó també noves fonts d'ingressos i ara m'hi referiré arrel d'un comentari que han fet des de l'oposició. I nosaltres insisteixo com vaig insistint cada vegada, volem fer tot això sense la necessitat d'apujar la pressió fiscal perquè ara malgrat alguns pensin el contrari, nosaltres pensem que no és el moment de fer-ho. Tot això i ho reflexa el pressupost, ha de permetre mantenir la capacitat inversora del Govern d'Andorra, no només per aquest any sinó també i emmarcat en l'Horitzó 23, pels propers anys perquè senti les bases pel futur no només per nosaltres sinó també pels nostres fills, pel futur d'Andorra.

El pressupost pel qual avui votarem en contra de les esmenes a la totalitat i que presumiblement més endavant en una futura sessió, si més no els grups de

la majoria penso que hi donarem suport, reflexa com ha dit el Sr. Jover una malaurada situació de cara al 2021 on cauen els ingressos per la imposició directa, vora un 23, 24%, cauen els ingressos per imposició indirecta vora un 5% i cauen els ingressos per la via patrimonial, és a dir de tot el que ve de la STA o FEDA, del voltant d'un 44%. I per fer front a això, justament amb el finançament que s'obté, amb el nou finançament que s'obté, es fa un exercici de contenció pressupostària. És a dir que es fa un exercici de què l'Administració gastí menys però amb la salvetat i crec que ja s'ha explicat, de dues coses. Puja la despesa amb sanitat i puja la despesa amb afers socials.

Amb afers socials puja la despesa un 9%, i per exemple amb ajudes a les famílies i a les persones, la xifra ja puja uns 8 milions d'euros. I pel que es refereix a sanitat, que la despesa s'incrementa un 16%, bàsicament els recursos sanitaris i també en el capítol de transferències es dota de més capacitat, tant el SAAS com a la CASS.

Pensem que malgrat s'ha de fer l'exercici de contenció, d'estrenyer-se el cinturó, en aquests moments, el que no es podia fer és estrenyer-li el cinturó ni al SAAS, ni a la CASS, ni tampoc al ministeri del Sr. Filloy.

A la memòria del pressupost parla de què hem d'aprofitar la crisi per fer canvis. Abans s'hi han referit des de l'oposició, és una mica aquella pel·lícula que ja ens van tenint acostumats, la dreta i l'esquerra, els conservadors i els progressistes. És una cançoneta que va sonant, però miri, jo li parlaré de canvis que si més no els que volem fer reformes, sí que anem explicant també de forma periòdica com una cançoneta que no para, i vostès la seva cançoneta és pujar els impostos als rics, als conservadors, als progressistes, aquesta és la bi polaritat que vostès sempre posen sobre la taula.

Aquest pressupost ve emmarcat en l'Horitzó 23, n'ha parlat el Sr. Jover, fa una ferma aposta per la transformació digital. La transformació digital ha de permetre no només que les empreses, que els autònoms siguin molt més potents econòmicament perquè seran capaços de fer moltes més coses, arribar molt més enllà, fer els tràmits d'una forma més àgil, sinó que posa al país en un nou paradigma que ens permet encarar el futur i dins de l'Horitzó 23 repeteixo, d'una forma molt més optimista. Això permetrà entre altres coses reduir la intervenció, reduir la burocràcia, fer que el talent es dediqui a coses productives. I ens permetrà sense dubte fer coses, que és el que ens ha de portar a nous ingressos perquè recaptarem més sense pujar la pressió fiscal.

Se n'ha parlat aquí al Consell General, inclús n'hem votat resolucions, n'hem parlat al debat d'investidura. Els Srs. i les Sres. consellers i conselleres saben i ens

hi referim contínuament que per fer créixer l'economia cal fer coses diferents a les que venim fent habitualment i si més no a les que hem fet fins ara. Hem aprovat una resolució per seguir estudiant o per estudiar més profundament la importància, el desenvolupament que pot significar per la medicina, per les teràpies medicinals, per la investigació, el cànnabis terapèutic, el cànnabis no al·lucinogen. Hem parlat també de la importància del fons sobirà per desenclavar Andorra en futures ocasions que ens passessin coses com les que ens estan passant avui dia a les properes generacions. Hem parlat dels esports digitals i és una llei que ja tenim sobre la taula. Hem parlat de la necessitat de desenvolupar i recaptar amb impostos els casinos navals, els vaixells que poden rodar per arreu del món o els casinos digitals. Tenim ja molt investida la llei de confiança electrònica i la llei d'actius virtuals que sense dubte aportaran un nou horitzó econòmic al nostre país i per tant, recaptar per tots els andorrans i andorranes.

I en definitiva, seguir impulsant amb mesures, valgui la redundància fiscal, totes aquelles polítiques econòmiques que ens ha de semblar o que ens sembla que són les que aportaran ingressos a les famílies, a les empreses, però també evidentment al nostre país, i que amb aquests diners es podran fer moltes més inversions generadores. Mentrestant Andorra no tenim tots els diners que ens agradaria tenir per fer totes les coses que ens agradaria fer. I també tenim la certesa i la convicció, i seguirem impulsant al Govern perquè en futurs canvis legislatius es faci una aposta valenta per les concessions. Les concessions han de permetre instal·lar a Andorra aquelles infraestructures, i podria dir-ho amb noms i cognoms, un heliport, un aeroport, centrals hidroelèctriques, que sense gastar un duro de les arques públiques, és a dir 100% amb inversió privada, generariem molts llocs de treball, generariem una nova economia i generariem palanca de canvi de la nostra situació avui dia, que avui dia estem vivint.

A més a més les concessions com tothom sap, generen canons, generen peatges, i al final tens una obra que la pagui un privat, que et paga un cànon per a explotar-la, que et genera llocs de treball i que et genera un canvi de model econòmic sense que l'Estat, sense que les persones del país hi hagin de posar un duro.

Una d'elles al nostre entendre de les més importants, és aquella que ha de permetre el desenclavament geogràfic del nostre país, i la realitat torna a ser molt capritxosa. Quan no són les esllavissades per d'alt i per baix, són les manifestacions també per d'alt i per baix, és a dir per la Seu i pel Pas. I quan no són tancaments de fronteres, són confinaments d'autonomies, són confinaments de municipis i així

anar fent. I per tant, des del nostre punt de vista hem de trencar una mica amb romanticismes i amb vocalismes, i començar a pensar de forma pràctica amb aquelles coses que sense el desenclavament geogràfic del nostre país, sense augmentar la nostra independència geogràfica, no ens permetran avançar. I que per tant podent voler fer moltes coses, però la trista realitat és que si no entra ni un sol turista, no tindrem amb què omplir-les.

Ja que m'hi he referit, faré la menció que les infraestructures aèries d'illes com Malta o Xipre generen entre un 10 i un 14% del seu PIB, i generen entre 15.000 a Malta i 58.000 a Xipre llocs de treball directes i indirectes.

Ja contestant-los Srs. consellers, aquest pressupost s'ajusta a la realitat que tenim avui en dia, realitat que pot ser canviant i que probablement, com ha dit el Sr. Jover, hauré de tornar a ajustar i això no ho sap ningú, ni ho sap el FMI, ni ho sap el Banc Mundial, ni ho saben els millors economistes ni els premis Nobel.

Crec que requerim una aprovació ràpida del pressupost amb tot el debat parlamentari i en comissió que s'hagi de fer. Però, Sr. López, lamento només sentir-lo parlar de pujar impostos com vostè ha dit, hi ha dos Andorres, els rics i els pobres però, en canvi no fan propostes de fer creixement, de fer polítiques econòmiques que permetin que hi hagi més llocs de treball, que hi hagi més empreses i que, per tant, la malaurada factura del Covid la puguem pagar entre tots.

Crec que en aquest pressupost Sr. Pintat i amb totes les mesures que ara li explicava i que li explicaran sense dubte els meus companys, podem llençar un missatge d'esperança i d'optimisme. El 2020 serà un any per oblidar per motius de salut, per les vides perdudes, per motius econòmics i socials, però també tinc la confiança de què aquest pressupost ens permet, i com vostè ha dit amb el supòsit també de què hi haurà avenços mèdics a més amb la seguretat de què des de l'aspecte sanitari Andorra ha fet una feina excel·lent, tinc la convicció per tant de què establint un pressupost que ens permet enfortir la nostra resiliència i que per tant ens permet mirar endavant amb una mica més d'optimisme del que tenim avui.

És per això que el Grup Parlamentari de Ciutadans Compromesos rebutjarà les esmenes a la totalitat de Terceravia+Unió Laurediana+Independents i del Partit Socialdemòcrata, i seguirem treballant amb les esmenes perquè això entri quan abans millor a la Comissió de Finances i Andorra es pugui dotar del pressupost com abans possible.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Farem una pausa de quinze minuts. A les 18.05 hores reprenem la sessió.

Se suspèn la sessió.

(Són les 17.45h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.10h)

La Sra. síndica general:

Reprenem el debat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa Marimon.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Si em permeten els consellers i les conselleres i també els membres de Govern m'agradaria començar aquesta intervenció contextualitzant un pèl més el debat. Hem parlat molt del pressupost d'enguany i del què vindrà, el de l'any 2021, però també seria bo recordar que fa justament un any, des d'aquesta mateixa tribuna els membres de la majoria reforçàvem en el debat que el pressupost del 2020 aportava més sanitat, més educació, era més social i més justícia amb unes finalitats ben clares: la d'acompanyar millor les nostres conciutadanes i conciutadans, donar més suport a les necessitats dels ciutadans i de les ciutadanes del país oferint més oportunitats i sent més igualitari, lluny de pretendre que aquesta pandèmica malaurada que ningú podia preveure, sí que val la pena posar en relleu quines eren ja aleshores les voluntats del nostre Executiu, voluntats que aquesta pandèmica no han fet altra cosa que reforçar encara més.

Dit això, voldria agrair al ministre de Finances i a tot el seu equip també, ja ho han fet altres companys, l'esforç addicional que ha suposat entrar aquest pressupost a l'avança, pensem i estem convençuts que la Llei del projecte de pressupost és l'eina fonamental que fa rutllar les polítiques d'un Estat i fer-ho justament en els moments greus actuals amb aquesta anticipació, ajudarà de ben segur a poder desplegar aquelles polítiques necessàries pel país i pels nostres conciutadans. També agrair, com així ja ho han esmentat els companys també de l'oposició, que treballaran amb la solidaritat necessària per així fer-ho possible.

Ha quedat clar ja a hores d'ara, i encara pendents d'algunes intervencions com la de previsiblement el Sr. Enseñat, que aquest pressupost no agrada a ningú.

De banda de l'oposició hem sentit que calia retirar el pressupost, que era un pressupost que no donava sortida a les necessitats actuals, que no eren números reals, que s'havia fet de manera improvisada sense tenir en compte la situació actual, o amb els cicles i amb els canvis cíclics que aquesta pandèmica desafortunada ens està portant dia a dia.

Des de la majoria el mateix ministre l'ha anomenat el "Pressupost Covid". Penso que tots plegats, tots i cadascun de nosaltres en aquesta Cambra haguéssim volgut fer un pressupost sense tenir en compte els efectes nefastos d'aquesta pandèmica i que servissin de manera decidida per treballar en el futur d'Andorra. El pressupost Covid ho fa, però ho fa contemplant les necessitats imperioses que aquesta pandèmica ha exercit gairebé sense cap mena d'exclusió en tots els sectors de la nostra societat.

Avui estem debatent no pas el pressupost sinó les esmenes a la totalitat que ens han aportat els grups parlamentaris de Terçeravia + Unió Laurediana + Independents per una banda, i l'esmena a la totalitat del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Pensen-s'ho bé senyors Pintat i López que estic convençut que ho hauran fet tots els meus companys de la coalició, però concretament els meus altres tres companys del Grup Parlamentari Liberal, els hem escoltat amb tota l'atenció per poder tenir en compte la validesa de les seves propostes per contemplar si allò que vostès ens proposaven avui tenia tot el sentit del món per tirar endavant. És un exercici necessari el que vostès estan fent des de l'oposició, nosaltres quan hi érem també el vam fer, també n'hem parlat que potser per alguns era un pur tràmit, no és tant com un pur tràmit sinó que és un exercici realment honest d'escoltar allò que vostès ens proposen, i justament és aquí on nosaltres hi trobem a faltar una part fonamental del debat perquè vostès lògicament critiquen els pressupostos que se'ns entren des del Ministeri de Finances però no hem acabat de trobar en les seves respectives exposicions, com a mínim nosaltres no l'hem sabut veure, quin és el model alternatiu que proposen.

A més a més, moltes de les seves afirmacions semblaven afirmar -i ho diré de manera planera- de què vostès disposen d'una bola de vidre que el Sr. Jover no disposa i tothom sap, tots els nostres conciutadans que en aquests moments ens estan escoltant saben perfectament, que malauradament de la bola de vidre no en disposa ningú.

Jo inclús quan estava preparant aquesta intervenció em preguntava si en el marc i en el context d'aquesta pandèmica actual calia una esmena a la totalitat. Entenc que és un exercici necessari, com vostè apuntava Sr. López, però deixi'm dir i deixi'm recordar que la pandèmica òbviament d'ideologies polítiques no n'entén.

Ho avançava també el Sr. Èric Jover, aquest projecte de llei dona sortida a les necessitats que hem de continuar afrontant per la pandèmia de la Covid i, a més a més, no només fa això sinó que dona suport al programa Horitzó 23, un programa de Govern que el que s'ha fet és re formular tots aquells posicionaments més cabdals reflectits en els tres programes electorals de les tres formacions polítiques que estan representades en la majoria de Govern i que ha de servir per reestructurar els eixos estratègics de l'acció política del Govern per la resta de la legislatura recordant, això sí, donant també suport a aquelles mesures necessàries per fer front als efectes de la pandèmia.

Ens recordava el ministre Jover que el Marc pressupostari també s'ha actualitzat amb aquest Pla d'equilibri financer 2020-2025 que s'annexa en aquest projecte de llei i que correspon al Pla d'equilibri actualitzat del pressupost extraordinari destinat a finançar aquestes despeses derivades de la situació de l'emergència sanitària, que com tots vostès recordaren, senyores i senyors consellers, va ser aprovat mitjançant la disposició addicional primera de la Llei 5/2020.

Ha quedat molt clar que enguany no hi haurà equilibri pressupostari. Inclús en el debat de l'any passat el Sr. Pintat, també era ben encertada, penso jo, recordava que ell era també partidari dels pressupostos en dèficit zero. I ens ho recordava també el ministre Jover que, òbviament, intentar assumir aquest equilibri pressupostari seria del tot desitjable.

Suposo, senyores i senyors consellers, que amb les evidències del que ha comportat la despesa addicional per fer front a l'emergència sanitària de la Covid, tothom entén que un dèficit zero és del tot impossible.

S'han qüestionat també els paràmetres en els quals s'ha basat el ministre de Finances per portar a terme la llei del pressupost del proper exercici. També ho recordava el mateix ministre de Finances fa uns moments. S'entossudia, Sr. López, l'any passat també, a qüestionar quines eren les previsions fetes del pressupost i com a mínim per l'exercici que ja sabem que ha acabat, doncs, parlàvem que la dada del PIB, per exemple, estava 0,2 punts per sobre de la que s'havia pressupostat en el moment i que vostè també va qüestionar en el seu dia. Per tant, tampoc no ens sorprèn que qüestionava dels dades, però a dia d'avui, com a mínim nosaltres, els membres del Grup Parlamentari Liberal estem ben tranquils amb les previsions del Sr. Jover, to i sabent l'extrema dificultat de fer aquestes previsions. I atenció, estar molt atents amb els canvis que no podem pronosticar i que, de ben segur, acabaran efectuant damunt del pressupost.

Com eixos molt importants a destacar d'aquest pressupost, pensem que s'ha fet un esforç de contenció entre els diferents ministeris, llevat en part de, bàsicament, dos ministeris. El Ministeri de Salut, amb aquest increment de les transferències cap a la CASS i cap al SAAS del tot necessària en aquests moments, i també cap a Afers Socials, en aquesta voluntat inequívoca del nostre Executiu de no deixar a cap ciutadana i a cap ciutadà desatès.

També parcialment un esforç addicional en el Ministeri d'Educació com ja s'havia fet en el pressupost de l'exercici anterior per reforçar aquestes eines tecnològiques que han resultat indispensables per fer front a una readaptació ràpida de tot el sistema d'ensenyament davant de la pandèmia i que també gràcies a tots els governs, govern actual i a tots els governs anteriors que van creure, també, amb aquesta reforma educativa, sobre tot a l'escola andorrana, el PERMSEA, amb aquesta introducció de les noves tecnologies de manera decidida a l'aula, i que ha permès -no ha estat gratuït- ha permès de manera decidida, de la nit al dia, com aquell qui diu, readaptar-se a l'hora de continuar donant continuïtat al sistema d'ensenyament. Continuem, doncs, també amb aquest pressupost fent esment especial a l'esforç addicional que es fa envers l'educació.

El que dèiem, ajuts amb famílies, +2,4 milions, en el SAAS +5,8 milions i també a la CASS.

És per tant, un pressupost que dona resposta en temps de Covid.

Si em permeten, no entraré en els detalls, ja ho ha desgranat el ministre de Finances, però sí que m'agradaria parar atenció en alguns dels comentaris que ja s'han fet en aquesta sala, sobretot per part dels presidents dels grups parlamentaris Terceravia + Unió Laurediana + Independents i també el president del Grup Socialdemòcrata, perquè penso que val la pena tenir aquest enfrontament dialèctic, benentès, en el qual ajudi a millorar la comprensió del debat per part de tots els nostres conciutadans.

De fet, tant el Sr. Pintat com el Sr. López, avui han fet ús de les figures retòriques. El Sr. Josep Pintat, si em permet, vostè ha tirat d'oxímoron directament. Perquè ens ha començat el seu discurs dient que volia pujar aquí amb un missatge clar d'esperança i optimista. Però l'ha acabat revelant-lo en què als andorrans ens quedarà el FMI i el seu rescat.

Deixi'm dir-li, doncs, que és una contradicció òbvia, com a mínim, el seu començament o encapçalament i el final del seu discurs. I per tant, realment, aquesta voluntat explícita del missatge clar "esperança i optimista", penso que al llarg del discurs s'ha entrevist, però al final l'ha acabat reblant de manera contundent.

El Sr. López tira també d'oxímoron i a més a més d'antítesis. I li explico.

Vostè primer afirma que no volem ser pessimistes. Aquest és el to amb el qual vostè ha iniciat el seu discurs, però pocs paràgrafs més enllà he dit que el nostre pressupost és massa optimista. O una cosa o l'altra! Però és clar, no pot vostè parlar de no voler ser pessimista i titllar d'optimista el pressupost que es presenta.

No només tira d'oxímoron sinó que tira d'antítesis. En parlarem més a bastament, però vostè critica la capacitat d'endeutament del nostre Estat. Una capacitat d'endeutament que pensem que és del tot necessària justament per fer front, com hem vist, a totes les despeses degudes a l'emergència sanitària de la Covid, i a totes aquelles que puguin esdevenir, perquè com recordava abans, la vola de vidre no la tenim ningú i el que esdevindrà, potser alguns ho poden entreveure, però amb certesa absoluta no hi ha ningú que ho pugui determinar. Amb la qual cosa, tenir aquesta capacitat d'endeutament que el Sr. Jover s'ha encarregat d'obtenir i, a més a més, diversificar-la, nosaltres estem convençuts que és una molt bona notícia.

Per tant, res d'allò que vostè Sr. López deia de la il·lusió del diner gratuït. Jo penso que si hi ha una persona en aquesta sala que té molt clar què significa gestionar els diners públics i la responsabilitat que això suposa, és justament el Sr. Èric Jover.

De fet hi ha molts punts del que esmentaven Sr. Pintat i Sr. López, en els quals hi estaríem del tot d'acord. Sr. López vostè també insistia en què cal ajudar als empresaris, als treballadors per compte propi i als treballadors. Hi estem plenament d'acord. De fet, és el que ja hem fet, és el que estem fent i és el que continuarem fent. Amb la qual cosa res a discrepar amb aquesta afirmació categòrica, Sr. López, perquè aquest Govern de coalició, penso que de manera notable, ha demostrat sobradament que aquesta és una de les prioritats de l'Executiu.

També hi ha molts punts en comú, Sr. López i Sr. Pintat, amb l'anàlisi i el diagnòstic de la situació que vostès han esmentat en aquesta Cambra, des del realisme, des del pragmatisme compartim aquesta anàlisi i diagnòstic, i de ben segur que tots els nostres conciutadans i conciutadanes també, en major o menor mesura, hi poden estar d'acord. Cal de totes totes, evitar el col·lapse del sistema sanitari. El ministre Martínez Benazet, penso que dia sí i dia també, insisteix en què aquest és el missatge, perquè òbviament estem en temps de Covid, però en temps de totes i cadascuna de les necessitats habituals del sistema sanitari, i si això no es tingués en compte no es podria atendre aquestes necessitats normals i

absolutes per a les quals el sistema sanitari està dimensionat. S'ha fet un esforç addicional per sobredimensionar-lo per fer front a la Covid, però hem d'estar molt atents a realment trobar aquest punt d'equilibri.

També, no sé si ho mencionava el Sr. Pintat o el Sr. López, els dos, que estem aïllats, tenim una dependència dels països de l'entorn. Ho sabem, ho sabem tots. I penso que els diferents Governos ben coneixedors d'aquesta malaurada realitat, perquè ara demostra malaurada, han treballat en major mesura per sortir d'aquesta dependència.

Entrarem en detalls després de com ho està fent el Govern actual.

Parlava el Sr. Pintat que cal enfortir la resiliència. De ben segur! Hem de transmetre un missatge d'esperança i pensar que el país romandrà resilient i que tots els ciutadans al final d'aquesta pandèmia en puguem sortir enfortits.

L'horitzó final no està clar quan serà, però realment s'està treballant perquè així sigui.

Que són temps d'incerteses! També ho han afirmat vostès. Penso que ningú hi estarà en desacord. I que el futur és més incert que mai és inqüestionable.

Anem amb temes concrets. El Sr. Pintat ha criticat, i cito literalment " les carreteres, les depuradores i els recintes multifuncionals", així en plural. Analitzant el projecte del pressupost, Sr. Pintat, deixi'm fer l'apreciació, perquè tots els nostres conciutadans i conciutadanes que ens estiguin veient o escoltant des de casa seva, sàpiguen exactament a què es refereixen. Vostè parlava de carreteres, amb aquest plural tan majestàtic. Home, ens sembla que s'ha fet un esforç de contenció molt important des del Ministeri d'Ordenament Territorial, però el que no s'ha desatès són aquelles necessitats bàsiques i crucials pel desenvolupament normal del nostre dia a dia. I el Sr. Torres on ha posat esment és en aquells trams de la xarxa viària on hi ha perill per la transitivitat, amb la qual cosa doncs adequar la zona de la Trava o la rotonda del Punt de Trobada tan necessària, penso que no seria parlar de carreteres en general.

També ens ha parlat de depuradores. Home, deixi'm dir que potser ha fet una simplificació exagerada del discurs. El pressupost del ministeri el que contempla és simplement la redacció i la direcció d'obres de la depuradora del Pas. Que per altra banda Sr. Pintat, vostè sap que és una exigència de França, vostè que sempre és tan curós amb l'equilibri i amb les relacions més enllà al nord i al sud de casa nostra, entindrà que és una necessitat incloure això en aquest pressupost perquè ja li dic, no són depuradores com vostè alegrament anunciava sinó simplement la redacció i la direcció d'obres de la depuradora del Pas.

També per acabar, repassant la seva intervenció Sr. Pintat, vostè qüestionava la capacitat de diversificació d'Andorra Telecom i tothom sap, i s'ha anunciat en aquesta Cambra, com a mínim jo ho he sentit des del 2015, des de què en forma part, de què la dependència del roaming era important i tothom penso que és una realitat que tothom coneix i comparteix. Però d'aquí a dir que no s'ha diversificat per res Andorra Telecom, penso que seria faltar a la realitat. Vostè sap que es va fer una operació amb Mas Mòbil que va representar una plusvàlua de 26 milions d'euros, no serien pas pocs, també la venda d'Avatel va suposar una operació a favor de les arques d'Andorra Telecom de 16 milions d'euros i també s'ha diversificat amb altres projectes potser menors però igualment importants, com és aquesta plataforma d'operadors Speak o també aquest projecte digital Pime per donar suport a les petites i mitjanes empreses en el seu procés de digitalització.

Per tant, dir que no s'ha fet res en quant a la diversificació d'Andorra Telecom, jo penso que era una simplificació exagerada, potser partidista del seu discurs.

Pel que fa al plantejament del discurs del president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, ens ha dit vostè que al començar, que no cal ser pessimistes, no cal generar alarma i no cal cridar al mal temps. Però jo no sé, deixi-m'ho qüestionar si amb el seu discurs, aquests objectius que vostè pretenia al començament de la seva intervenció, els ha aconseguit o no? Jo diria que potser no massa.

Ha acusat el ministre de Finances de faltar amb el criteri de prudència. Jo penso que ha quedat abastament explicat, ja com es confeccionen els números públics, quina ha estat la gestió al capdavant d'aquests números i els resultats reals un cop s'han liquidat pressupostos d'exercicis anteriors, amb la qual cosa no cal entrar a endinsar-nos amb les bondats del ministre que ocupa la cartera de Finances. Però penso que el criteri de prudència hi és. Afegir, i amb això convindré amb vostè que davant d'aquest criteri de prudència hi ha un criteri d'incertesa. Aquest de la bola de vidre que li mencionava, que ningú, ni el Sr. Jover, ni vostè ni ningú, pot anticipar, perquè que sapiguem qualitats d'endevinaire ara per ara no les posseeix cap dels membres d'aquesta Cambra. Vostè també ha criticat durament que siguin uns pressupostos continuistes. Home, part de continuïtat han de tenir. Òbviament ho ha explicat molt clarament el ministre de Finances que aquests pressupostos el que fan és conjuminar, conjugar les necessitats per fer front a la pandèmia, les que hem tingut, les que tenim i les que tindrem, però a més a més per desenvolupar un programa de Govern, estem aquí per fer avançar el país, estem aquí amb unes

propostes clares, sòlides que contenen els programes electorals de les tres formacions que donen suport a Govern, i ara el que hem fet és continuar decididament a treballar per aquestes propostes, però re formulades en el context actual. D'això nosaltres en diem un exercici de realisme i de pragmatisme. Haver fet aquest exercici, no haver-lo fet llavors podria ser criticable, però aquest exercici nosaltres l'hem fet. I estem convençuts que malgrat la pandèmia podrem tirar endavant moltes de les mesures contemplades que al cap i a la fi, l'únic que fan és mirar pel benestar de les ciutadanes i els ciutadans del nostre país.

Vostè Sr. López s'ha atrevit a dir que el Sr. Jover va fer aquest pressupost en l'eufòria de l'estiu. Jo no sé on vostè va anar de vacances a l'estiu per contemplar eufòria, però jo li asseguro que el nostre Govern de vacances poques, amb la qual cosa l'estiu el que estàvem fent és treballar de valent dia i nit, set dies a la setmana, i li dic amb aquesta contundència perquè a mi em consta, per d'una manera molt realista i molt prudent, poder tirar el país endavant. L'esforç que s'ha fet per part de tots, li admeto, per part de tots els que estem en aquesta sala, però també per part dels 12 membres de Govern i del cap de Govern és encomiable. Amb la qual cosa, jo no puc fer altra cosa que felicitar-los.

Sr. López, i ja per acabar, m'ha fet cera gràcia que vostè es referís a la cita, ja passarà a la història aquesta cita del Sr. Pla, el Sr. Josep Pla estaria content si aixequés el cap, la famosa cita del "Escolti, i tot això qui ho paga?"

Miri, jo òbviament per posicionament polític entendrà que no desitjo pas que vostè mai arribi a ser cap de Govern, però si ho arriba a ser, serà esclau de les seves paraules, del discurs d'avui sobretot. Perquè és clar, per una banda ens està parlant de com de perillós és aquest endeutament, que ja hi estaríem d'acord amb vostè, s'ha d'anar amb molta cura, però és la realitat que ens ha tocat viure. I per altra banda, tot això qui ho paga? Home doncs jo tot això penso que li recordaré moltes vegades en aquesta Cambra quan s'intenten apujar les pensions, s'intenten donar ajuts, quan vostè de manera desafortada posa uns límits d'aquells que la setmana passada el Sr. Naudi titllava de la carta als Reis. Vostès tenen la mà trencada en fer cartes als Reis, però fer cartes als Reis tenen un cost, i aquest cost es converteix en endeutament. En són plenament conscients, però que sigui vostè justament el qui avui ens recordi per una banda les maldats de l'endeutament, i per altra banda, acte seguit ens recordi que cal estar al costat dels empresaris, dels autònoms i dels treballadors i amb tantes altres sessions de Govern faci brindis al sol amb propostes que sap que són del tot inassolibles

financerament per la sostenibilitat de les arques públiques, i avui ens vingui amb això. Jo penso que molt no acaba de quadrar. Tot això qui hi paga? Tots i cadascun de nosaltres. Amb la qual cosa, per això agraïm el rigor amb el qual el ministre de Finances confecciona aquest pressupost.

Dit tot això, agraïm, agraeixo també a totes les forces de la Cambra i concretament les forces de la majoria quan han dit que, com a mínim el Sr. López ha dit que via esmena voldran treballar-ho, no ho he tingut tan clar si per banda de Terceravia + Unió Laurediana + Independents han dit que via esmena, hi havia massa marge a fer, però m'ha quedat clar que el Sr. López estava disposat a entrar esmenes. Està clar, en aquesta vida tot és millorable, ho hem dit moltes vegades i per tant, aquesta mà estesa per poder treballar en comissió aspectes que donin un gir més per poder millorar aquest pressupost, doncs benvingudes seran. Per tant esmenes que podrem treballar per acabar d'afinar aquest pressupost, per donar una millor resposta pels nostres ciutadans.

També li he de dir Sr. López que moltes de les que vostè ha proposat, bàsicament són vasos comunicants. Òbviament no hem tingut temps de discutir-les i ha estat una presentació com molt succinta, però pel que m'ha semblat a mi entendre, algunes de les propostes que vostès feien simplement són vasos comunicants. És a dir que tampoc canvien essencialment allò que vostès pretenen canviar.

Dit això i ja per acabar, agrair la mà estesa posada per les forces de l'oposició que volen treballar aquest pressupost. Insistir en què és un pressupost sòlid i confeccionat amb uns arguments estudiats, no pas fruit de la improvisació, però també a part de tothom que cal estar ben atents amb els canvis dinàmics que aquesta pandèmia està comportant i que afectaran decididament als comptes per l'exercici del 2021.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat Reig.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. nunci.

Gràcies Sra. síndica.

El Projecte de llei del pressupost de l'exercici 2021, el segon d'aquesta legislatura és molt probablement el més excepcional de la història recent d'Andorra.

L'eina d'acció política per l'any vinent divergeix molt dels pressupostos que hem hagut de debatre fins ara en aquesta Cambra.

El context social i la tendència positiva de les nostres xifres econòmiques dels darrers anys s'han vist truncats bruscament per l'esclat de la crisi sanitària del SARS-CoV-2. Així la paralització pràcticament total de l'activitat els passats mesos de març, abril i maig va derivar en una desacceleració de l'economia a pràcticament tots els països del món, i encara hi som immersos avui en dia.

A tall d'exemple, i per visualitzar el sotrac que la Covid-19 ha suposat per l'economia andorrana, podem agafar la davallada d'activitat de la Duana. Els seus ingressos nets del mes de maig, mes en què mig món estava confinat a casa seva, van caure quasi un 80% en relació a la mitja dels cinc anys anteriors.

Aquest virus ha afectat a tothom: ha causat estralls a l'economia domèstica, a les famílies, als joves i allà gent gran, ha causat també 76 víctimes en aquest país, recordem-ho i recordem-les, també ha causat estralls als treballadors, als emprenedors, als autònoms, a les petites i grans empreses. Tots han hagut d'aplicar exercicis de contenció com també ho han hagut de fer les administracions públiques.

Tot i quedar clarament afectat, l'Estat té però el deure d'assumir de manera responsable i coherent amb les seves possibilitats, el paper d'ajudar a la població i d'estar al seu costat per pal·liar els efectes d'aquesta crisi, sobretot els efectes relacionats amb la seva salut i el seu benestar social.

Des de l'esclat de la pandèmia són més de 200 milions d'euros els que el Govern ha injectat al país per contrarestar els efectes de la Covid-19, sobretot a través dels ministeris de Salut, d'Afers Socials i d'Economia i Empresa, i amb les aportacions també de les societats de FEDA i d'Andorra Telecom, i tot això en un context de desacceleració econòmica, de reducció dràstica dels ingressos sobretot per l'especial afectació que aquest virus, que aquesta crisi, ha tingut amb la indústria turística.

Tots som conscients que el turisme és essencial per Andorra. Dels 400 milions d'euros d'ingressos anuals que rep l'Estat aproximadament 200, la meitat, els aporten els turistes, i aquests turistes amb excepció afortunadament dels mesos d'estiu, no ens han visitat des de l'esclat de la pandèmia.

Senyores i senyors consellers, ho deia fa pocs moments, són més de 200 milions els que el Govern ha destinat a pal·liar els efectes de la pandèmia, i 200 milions són també els que ens aporten els turistes. Per tant, no cal justificar molt més els motius pels quals ens veiem obligats a realitzar tots i cadascun de nosaltres un exercici de contenció i de prioritització de

la despesa pública per poder atendre les necessitats de la nostra ciutadania, i que per quan puguem deixar enrere aquest virus estiguem preparats per tornar, el més aviat possible, al punt d'origen pre-pandèmia.

Hem de fer aquest exercici de contenció a través del pressupost del 2021 i s'ha de fer l'abans possible, en un mes si pot ser, i com a màxim abans d'acabar aquest 2020.

Senyores i senyors consellers, som davant d'un pressupost històric. Fem-lo encara més històric que sigui el que aprovem més d'hora vista la situació que ens ha tocat viure i ho dic amb el ple convenciment que aquest ha de ser el posicionament del Consell General davant dels reptes de la població d'Andorra. L'any tan excepcional que ens toca viure requereix d'una acció parlamentària també excepcional.

El Govern ja ha fet la seva part per posar-nos-ho encara més fàcil. Va entrar a tràmit el projecte de llei el 6 d'octubre per tal que els grups parlamentaris tinguéssim el temps suficient per analitzar-lo i fer-hi les nostres aportacions per la via d'esmena i recordem que mai en les darreres dues dècades s'havia entrat tant d'hora.

Per tant, primer de tot en nom del Grup Parlamentari Demòcrata vull agrair des d'aquí la predisposició del Govern especialment del ministre de Finances, Sr. Èric Jover per, malgrat tot el que ha hagut d'afrontar els darrers mesos, tenir la predisposició i capacitat, i dic sobretot per la capacitat, de presentar el pressupost amb tanta celeritat. I és que en els darrers mesos han passat molts fets que es vinculen directament al contingut del pressupost que avui debatem.

En faré un breu calendari. El passat 27 de setembre aprovàvem, aquí al Consell General, el pressupost pel 2020. Va ser aquella data la darrera vegada que ens vam reunir en aquesta Cambra abans de l'esclat de la pandèmia. La crisi sanitària va plantejar, a partir de llavors, uns reptes d'una dimensió que mai abans Andorra havia hagut d'afrontar i va obligar a adoptar mesures excepcionals per fer-hi front. Les primeres van arribar amb el confinament a mitjans de març, i a l'abril amb la primera llei de mesures excepcionals i urgents per pal·liar els primers efectes que la crisi provocava sobre la població i les seves empreses.

En base als principis de solidaritat i de corresponsabilitat el text suposava una injecció milionària al teixit productiu andorrà per donar liquiditat a les empreses amb l'objectiu, amb l'únic objectiu que poguessin seguir pagant els sous dels seus treballadors.

També incloïa ajudes per pagar lloguers i la cotització de la CASS així com crèdits tous a interès zero.

Però com tots sabem, la situació d'emergència sanitària es va prolongar més enllà del previst inicialment, fet que va comportar l'aprovació poques setmanes després d'una segona llei de mesures excepcionals i urgents. Entre aquestes va destacar la introducció, per primera vegada a Andorra, de la suspensió temporal del contracte, més conegut com els ERTOS, però també ajudes directes als autònoms i una prestació per a les famílies que havien de quedar-se a casa per tenir cura dels seus fills.

D'acord amb la llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària el Govern va haver d'acompanyar aquests paquets de mesures amb un Projecte de llei de pressupost extraordinari i d'un Pla d'equilibri financer. D'aquesta manera es va poder capitalitzar l'Administració general amb més recursos ja que les despeses derivades de la crisi feien superar els límits establerts pel marc pressupostari vigent.

Però a finals d'estiu, va arribar una segona onada de la pandèmia i aquest octubre han tornat les restriccions de mobilitat per part dels països veïns de qui, òbviament, en depenem turísticament. Amb altres paraules, la contenció i la reducció d'ingressos no es va acabar a la primavera, ni molt menys! I s'haurà de seguir aplicant els anys vinents.

Com ja saben, Andorra disposa de fons de finançament limitades. En plena crisi sanitària ens hem vist obligats a diversificar i augmentar l'endeutament més enllà del planificat. Hem passat de tenir un endeutament formalitzat de 954 milions d'euros, aquell any passat 2019, a un de 1.233 milions d'euros actualment. I si bé és cert que l'endeutament formalitzat ha augmentat en un 30%, la nota positiva és que el finançament obtingut redueix els costos d'interessos.

Aquest és l'efecte conjugat de la diversificació de les fonts de finançament que s'ha anat aplicant els darrers anys justament amb les dues fites assolides aquest 2020. L'adhesió al Fons Monetari Internacional i al Banc de desenvolupament Europeu que han millorat la nostra resiliència financera i han contribuït a més al manteniment del ràting del nostre país.

Amb tot, el projecte de pressupost per a l'exercici 2021 no compleix tots els límits fixats per la llei de la regla d'or que indica que el deute no pot superar el 40% del producte interior brut. Se superarà lleugerament, però aquest fet no ens alarma perquè hem fet bé els deures i perquè mirem el futur.

En base a les perspectives de l'evolució econòmica mundial i dels països veïns, el marc pressupostari per al mandat 2020-2023 estima que l'economia andorrana decreixerà un 10,3% aquest 2020, però que creixerà un 8% el 2021. A la vegada, al final del

mandat es tornarà als llindars habituals pel que fa als percentatges d'endeutament sobre el producte interior brut i, per tant, tornarem a complir amb la llei de la regla d'or.

Confiem que les notícies que aquests dies arriben a banda i banda de les fronteres siguin positives i puguem complir amb aquestes previsions de recuperació ja a partir d'aquest mes de desembre.

De moment ja sabem que Catalunya aixecarà les restriccions de mobilitat el 21 de desembre, tot i que seguirem mantenint negociacions amb la Generalitat de Catalunya per mirar si es poden aixecar abans.

Del marc pressupostari també vull remarcar i, de fet, això va ser un compromís de la nostra legislatura, que malgrat tots els sacrificis que s'han hagut de fer, la pressió fiscal estarà per sota del 40% tant el 2020 com el 2021, i al llarg d'aquesta legislatura.

Des de la majoria som plenament conscients dels grans esforços que està fent el nostre teixit econòmic. La corresponsabilitat i la solidaritat són paraules que ara mateix defineixen perfectament el comportament de la nostra societat, de la nostra població, dels nostres ciutadans i de les nostres empreses. No seria en cap cas just aplicar-los els impostos apujant aquests impostos en aquests moments tan delicats per a tots.

Per últim, recordar que aquest 2020 s'ha activat la utilització del compte de compensació per destinar-lo a despeses derivades de la pandèmia. En total 2,3 milions d'euros, per tant, actualment el compte no disposa de cap import i es tornarà a capitalitzar a partir de l'any vinent, el 2021. En aquest sentit reiterem el nostre compromís d'incrementar la partida que anualment hi destinem tant els comuns com el Govern, per poder afrontar amb més garanties situacions sobrevingudes com la que ens ha tocat viure aquest any.

Ja entrant de ple en la defensa del projecte de llei de pressupost que avui debatem, aquest preveu un resultat de gestió de 51 milions d'euros de dèficit i un resultat de caixa de 65 milions d'euros de dèficit. Recordar també que el dèficit previst per aquest 2020 serà de 99 milions d'euros.

En línies globals presenta uns ingressos corrents de 397 milions d'euros, 49 milions per sota del pressupost del 2020.

Els ingressos per impostos directes es pressuposten en 67 milions, un 23% menys que l'exercici precedent.

Destaquen les caigudes en la previsió de recaptació de l'impost sobre societats en un menys 36% i en l'impost sobre la renda de les persones físiques en un menys 20%.

Aquestes figures impositives s'han anat consolidant any rere any i han permès la diversificació de les fonts

d'ingressos de l'Estat. Ara bé, aquestes també són les que acusen un major decrement, ja que la seva liquidació el 2021 va lligada a l'activitat econòmica de l'exercici immediatament anterior. És a dir, l'afectació d'aquest any es manifesta el vinent, el 2021.

A nivell d'impostos indirectes la previsió de recaptació se situa en els 283 milions d'euros, un 5% menys que l'any 2020.

Proporcionalment són els impostos que mostren una caiguda menys pronunciada.

I tot i que la previsió del PIB pel 2021 és positiva, es veu difícil assolir els imports pre-Covid. La taxa al consum es pressuposta en 100 milions d'euros, 9 milions per sota del 2020. Aquesta taxa, com bé saben, és molt sensible al diferencial del preu del tabac.

També destaquem l'IGI, pressupostat en 125 milions d'euros, un 5% menys que el 2020, coherent amb el context econòmic actual.

En contrapartida i gràcies al conveni que Andorra signarà amb la *Sociedad Estatal de Loterías y Apuestas del Estado*, es preveu que l'Administració recapti 1,1 milions més d'euros en concepte d'impost sobre les loteries espanyoles vingudes a Andorra.

Un altre punt positiu és que respon al compromís de la coalició amb la promoció de les polítiques sostenibles, així com amb els acords internacionals que hem establert al país.

Per tant, també felicitem la incorporació d'un nou impost que gravarà l'emissió de CO2 dels hidrocarburs consumits i que sumarà uns ingressos extres de 8 milions d'euros.

Ja per últim, una de les principals reduccions prové dels ingressos patrimonials que presenten una davallada de 16 milions d'euros, un 44% menys respecte a l'exercici precedent. Això és a causa que durant la pandèmia les societats públiques FEDA i Andorra Telecom han realitzat una important política d'ajuts a la ciutadania, empresaris i autònoms. Han aportat 3 i 1,4 milions, respectivament. Aquest fet ha provocat un important decrement en els seus resultats que es notarà en la distribució de dividends per al 2021.

En aquest punt voldria recordar també, que gràcies a Andorra Telecom es podran desbloquejar fins a 10 milions per al futur fons publico-privat d'habitatge.

No ens cansarem de dir que la problemàtica de l'habitatge segueix sent prioritat per al nostre Govern, amb Covid o sense.

Si passem ara a analitzar el pressupost de despeses, aquestes se situen en els 463 milions d'euros, un

decrement de 2,4 milions respecte al pressupost del 2020.

És molt probable que les despeses derivades de la crisi sanitària continuïn creixent, motiu pel qual el Govern ha optat per aplicar una important contenció en els despeses de capital.

En relació en aquest últim punt, el ministeri que més esforços fa en aquesta política i, per tant, també el felicitem des d'aquí, aquesta política de contenció, com deia, és el d'ordenament territorial. Pel 2021 es pressuposten 33 milions d'euros d'inversions respecte als 44 milions d'euros del 2020. O el que és el mateix, una reducció de més d'una quarta part.

Però això no ens preocupa, perquè sabem que és circumstancial i perquè cal recordar que abans de l'esclat de la pandèmia vivíem una situació de bonança en el món de la construcció. La inversió pública i privada eren més importants del que el propi sector podria absorbir, fet que provocava una important tendència inflacionista.

La nota positiva és que, tot i l'arribada de la Covid-19, s'ha mantingut el dinamisme dels projectes privats i s'espera que el 2021 segueixi aquesta tendència. Per tot plegat es pot fer aquesta aposta per la disminució en obra pública.

Amb tot, hi ha inversions que no es poden prorrogar i que es tiraran endavant. Parlo de l'estabilització de la zona de la Portalada, inversions en centres escolars, millores del nostre hospital i millores també a la carretera d'accés d'Andorra a França.

Pel que fa a la despesa de personal es redueix en 800.000 euros, en línia amb les directrius de contenció de la despesa pública. Les baixes dels treballadors públics no es reemplaçaran de manera immediata aquest 2021, només les estrictament necessàries, com és el cas de docents o de cossos especials com la policia.

Alhora i en línia amb els darrers pressupostos, es doten 4,5 milions d'euros corresponents als complements de jubilació que preveu la llei de regulació del pla de pensions de la funció pública.

Per últim i abans d'acabar, vull remarcar l'important increment de les partides directament relacionades amb la salut i el benestar de la ciutadania. Les despeses corrents s'incrementen en 11 milions d'euros, 6 milions d'euros aniran pel SAAS i 2,4 per fer front a la vessant assistencial amb ajuts a famílies i institucions sense finalitat de lucre. A més 5 milions d'euros es destinaran a la CASS, ja que durant aquests mesos de pandèmia s'han reduït les cotitzacions i a la vegada la parapública ha hagut d'afrontar increments a les diferents prestacions que desenvolupa, com ara

incapacitats temporals i reemborsament de despesa mèdica.

Senyores i senyors consellers, em referia fa uns instants al que des de la majoria considerem que ara és absolutament prioritari, la salut i el benestar de la ciutadania i del nostre teixit productiu. I de fet, celebrem que aquest pressupost precisament sigui una declaració d'intencions d'aquest posicionament, perquè aplica contencions en tot allò que no es vincula directament amb aquests conceptes, però no escatima recursos en tot allò relacionat a impulsar-los.

Per tant, i adreçant-me a totes les conselleres i tots els consellers generals d'aquesta Cambra, des del grup m'agradaria llençar el següent missatge. Des del Grup Parlamentari Demòcrata demanem que tots treballem al Projecte de Llei del pressupost des de la mateixa corresponsabilitat que hem demanat als nostres conciutadans durant tots aquests mesos, fent-hi aportacions constructives especialment de caràcter tècnic per assolir el millor projecte de llei. És necessari, així ho demanem i gràcies a la celeritat amb què ha treballat Govern, tindrem temps suficient per poder-ho fer. Perquè estem convençuts que buscant al debat una transcendència política més enllà del que ara mateix necessita el país, buscar un protagonisme que es mira el melic, és fer trontollar aquestes prioritats essencials, la salut i les persones. És en definitiva, fer trontollar Andorra. El nostre país no s'ho mereix, ja tindrem altres anys i desenes de sessions en aquesta Cambra per fer debats polítics sobre pressupostos, però ara no és el moment.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà en contra de les esmenes a la totalitat presentades.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Iniciem el segon torn d'intervencions. Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la veritat és que no tenim massa a afegir del que ja hem exposat, jo crec que abastament amb motiu de la nostra primera intervenció. Hem fet la proposta que hem fet, hem fet l'oferiment que hem fet, amb algun punt fins i tot hi ha elements de coincidència amb el que proposava el Sr. Pintat des del seu grup parlamentari.

Estem però, això sí una mica preocupats per algunes de les intervencions que hem sentit, per algunes de les

afirmacions que hem escoltat, tot i que es diu que es coneix bé l'actual realitat, doncs algunes de les afirmacions que fan poden posar en dubte de què realment estiguin vostès duent el país cap a una direcció clara i concreta. Però en tot cas, el context és un context especial, nosaltres ho entenem així, també ho deia ara el Sr. Enseñat, segurament hi ha altres moments per a debats pressupostaris per dir-ho d'alguna manera més clàssics i potser en el proper debat que tindrem quan debatem les esmenes, podrem entrar en confrontacions de projectes polítics.

Faré en nom dels companys molt poques al·lusions a allò que s'ha dit, simplement qüestions quasi com es diu que no es poden deixar passar o elements que convé precisar, però no anirem a fer un torn de rèpliques especialment llarg en relació a aquest debat.

Quan deia que escoltava alguns discursos que ens preocupava, doncs escoltava a vegades el Sr. Naudi provocar aquestes preocupacions, les privatitzacions, les concessions, els manteniments dels privilegis fiscals, parlar d'apujar impostos quan nosaltres no estem dient de tocar el tipus al 10%. El que no ens agrada, ja ho hem dit moltes vegades, és que hi ha gent que pagui el 0% o gent que no pagui els impostos.

Vostè ens diu i nosaltres diem el mateix, i jo li he de dir en nom dels companys que vostè sí que sempre diu el mateix. Ara està a la majoria, per tant, jo no vull posar en dubte els seus projectes de block change, fons sobirà, el cànnabis, etc., totes aquestes propostes que no dic que ni sí ni que no, jo crec que hi ha coses que són segurament més reals i més tangibles. Però en tot cas, ara si no les tiren endavant és perquè potser hi ha altra gent al seu voltant que no hi acaba de creure en tots aquests projectes. Però en tot cas, no ens ho vinguin a repetir a cada debat i comencin a entrar els projectes de llei que han de permetre doncs finançar el nostre Estat i sortir d'aquesta situació. Nosaltres i vostè ho recordarà perfectament perquè estàvem en aquesta Cambra, la passada legislatura vam presentar un projecte de llei de l'emprenedoria, vam presentar un projecte de llei per regular el crowdfunding, vam presentar un projecte de llei per canviar amb els procediments de l'autorització de la inversió estrangera, i sempre hem defensat que la millor política social és el creixement econòmic, la creació de riquesa i l'impuls d'activitat econòmica. Són vostès els que s'han tancat sistemàticament i potser vostè en aquella època no votava en compte d'aquests projectes a formes d'innovació de l'organització econòmica, buscar altres mecanismes per l'arribada d'inversió estrangera i de la creació de societats que al nostre país estan absolutament antiquats i desfasats. I ho hem proposat en l'anterior legislatura, ho vam proposar també en la legislatura 2011-2015, sempre hem apostat per a una innovació i una millora de

l'organització econòmica del nostre país, que ha topat com deia abans, amb els vots en contra dels conservadors i d'aquells que sempre han volgut continuar fent les coses com les han fet fins ara.

Sr. Costa, que vostè sí que ha tingut algun element que m'ha sobtat. Perquè vostè diu que han escoltat atentament els nostres discursos i sí que ha escoltat bona part del discurs, però com a mínim hi ha un parell de coses que ens sembla que si les ha escoltat, no les ha entès del tot bé. Jo no he entès massa el seu oxímoron, la seva antítesi en relació a l'optimisme o el pessimisme. I jo crec que en aquest moment cal tocar especialment de peus a terra. Nosaltres no hem volgut fer un exercici de pessimisme ni un exercici, jo crec que ha quedat molt clar, però hi ha algunes xifres i ho hem explicat i ho hem argumentat, que potser hi havia escenaris més prudents. Un escenari més prudent vol dir que si venen més ingressos doncs fantàstic, però a l'hora de pressupostar potser és millor baixar una mica aquesta previsió i fer-la més prudent. Que no vol dir que estàs fent un exercici de negativisme o que estàs desitjant allò. Tots desitgem la millor i la major activitat econòmica, els majors ingressos, però potser preveure menys, i si ha arribat més, doncs molt millor que algunes de les previsions per les quals el ministre de Finances i el seu equip finalment han pressupostat, no ho han decidit presentar.

I li deia que potser no m'havien escoltat bé perquè vostè diu quan la pregunta deia que tot això qui ho paga? Jo crec que nosaltres ho hem explicat, però ho hem explicat avui, ho vam explicar en la campanya electoral en la que vostè i nosaltres fèiem campanya conjuntament per derrotar els Demòcrates. Vull dir això que deia vostè potser s'ha passat una mica de frenada quan ha dit allò de què vostè no voldria mai de què jo fos cap de Govern perquè no fa pas massa temps potser el que vostè venia dient era just el contrari, i jo no desvetllaré mai algunes de les qüestions i fins i tot algunes de les negociacions després de les eleccions per intentar fer una alternativa. Com és legítim, sumar consellers per plantejar una alternativa al Govern que finalment es va acabar aconseguint. Per tant potser s'ha passat de frenada i potser no feia falta fer aquest tipus de referències i més quan hem fet una campanya electoral com aquell que diu, colze a colze.

Però en tot cas, nosaltres sí que hem explicat repetidament i sempre, això qui ho paga. I per tant penso que tenim el dret legítim a demanar als governants que ens expliquin això de qui ho paga i no amagar el cap sota l'ala.

I ja per acabar, on les breus reflexions amb el que deia el Sr. Jover. El que deia abans de la prudència, vostè diu: "Tirem endavant", una mica ho ha vingut a dir,

jo crec que no deia això, "Hem fet aquest pressupost, ja trobarem si hem de fer ajustos, si hem de fer previsions, si ho hem de revisar". Bé, com deia abans, jo crec que escenaris més prudents, una comptabilització més real de l'endeutament en totes aquelles operacions que avui en dia doncs s'hi ha de computar, el del Fons Monetari Internacional, els préstecs avalats estaria bé per la seva part.

Sobre la qüestió del pressupost de la CASS i del Govern, vostè m'ha parlat dels dèficits sanitaris, no m'ha parlat d'aquesta previsió d'assalariats i de massa salarial, però en tot cas estaria bé que mirin d'anar una mica més sincronitzats.

I particularment m'ha preocupat quan vostè deia que fa un any tenia 27 milions d'euros al compte bancari i que ara està molt content perquè té 234 milions d'euros. Després ha explicat com els havia aconseguit, i li he de dir amb el to, jo crec, suau i entenent el context de l'actual situació que a mi em preocupa tenir un ministre de Finances que només se sent satisfet quan va engreixant la caixa de l'endeutament, quan creu que té la qüestió resolta, quan té 1.700 milions d'euros o té 234 a la caixa d'una banda, i en deu 1.350 milions a l'altra, i que no ens parla mai, doncs com dèiem abans, qui ho pagarà tot això? I quan es pagarà tot això? No ens parla mai vostè. Vostè, com deia abans, està patint aquesta síndrome del diner gratuït i aquesta il·lusió de l'endeutament.

Algú ha parlat, i jo crec que potser no ho he entès bé, però crec que no és qüestió a aquestes alçades de parlar d'autonomies que tanquen fronteres o de països que tanquen fronteres, jo crec que aquesta crisi com qualsevol altra crisi és una crisi internacional i que la resposta ha de ser coordinada entre tots plegats i que, una vegada més sigui una crisi financera, sigui una crisi sanitària les relacions internacionals pel nostre país són fonamentals i l'acció coordinada i el multilateralisme és un exercici al que mai no hi podem renunciar.

I ja per acabar, Sr. Jover, nosaltres li hem llençat la proposta, li hem proposat avui, vostè ens proposava de no recollir-la avui i recollir-la potser d'aquí uns mesos. Si avui no la volen recollir nosaltres quan vostè vulgui ens podem veure al seu despatx, i sinó al seu despatx, allà on el Sr. Naudi ens deixi que ens puguem reunir, -si em permeten la ironia.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, només dir que al començament de la meua intervenció jo he plantejat poder sortir d'aquí amb un missatge d'optimisme, i veig que no serà així... Ja sé que és molt difícil i molt complex dir-li a un Govern que retiri el seu pressupost... Ho comprenc. En tot cas, per a nosaltres no ha sigut una qüestió política.

I si em permeten començaré pel Sr. Enseñat, i començaré per una part que ha fet d'explicació que és el relat del que ha sigut aquest any 2020, que ens ha parlat dels 200 milions d'euros injectats, dels esforços que s'han hagut de fer excepcionals parlamentaris i tot el resultat que això ha comportat.

Aquí ja ho sap... La pandèmia sempre li hem dit, ningú l'esperava ni era previsible, això la primera onada; i quan aquesta es va produir el primer que vam fer des del nostre grup, i espero que ho hauran comentat, va ser posar-nos en contacte amb el Sr. cap de Govern, fer-li plantejaments, plantejaments que anaven en tres eixos: primer, en la persona i en la salut; segon, reactivar l'oferta o mantenir el teixit que estava patint i, tercer, relançament i advocar per incrementar el deute i emetre més deute. Aquests plantejaments són els que li vam fer i són els plantejaments que vam recolzar quan es van presentar les diferents lleis: la número 3, la número 5/2020... Tot això és el que ha anat fent la Llei d'estat d'alarma i d'emergència. tot això és el que es va fer. Per tant, fins aquí ja hem coincidit.

Que el Govern ha entrat el pressupost en aquests moments, més ràpid que havia sigut mai, ja hi estem d'acord i potser aquesta rapidesa, a la vista de com estan evolucionant els esdeveniments és la quina portaria, al nostre entendre, que aquest pressupost potser s'hauria de retirar i replantejar-ho, per començar en l'aspecte dels ingressos però un cop els ingressos en el pressupost estan tancats, les partides d'ingressos per augmentar-les és molt difícil. Però bé, no s'hi vol entrar... no s'hi vol entrar.

Fins aquí ja hi coincidim. L'altra part, quan em parla -i això també va pel ministre- i entra dins del fons del pressupost i em fa un comparatiu amb el pressupost del 2020, jo els hi dic molt clarament, no es pot comparar el pressupost 2021 amb el del 2020, perquè el del 2020 no existeix, es va canviar amb la Llei 5/2020, que era un pressupost extraordinari. Per tant, jo no estaria comparant el mateix. I és molt difícil dir, si pugen o baixen les coses perquè el pressupost 2020 tenia unes voluntats i uns objectius que no s'han assolit pels motius que sigui, sigui per la pandèmia o pel que sigui, per tant, ha desaparegut; i el pressupost del 2021 té objectius que, en tot cas, s'assoliran en un futur.

Jo al que m'he referit aquí és amb el que creia que era més objectiu, que és amb les previsions de tancament que es fa, i quan es comparen les previsions de tancament -que també són difícils perquè també es fan fins el setembre i falta aquest període de setembre fins el desembre però, en tot cas, arrossegueu tota la part del primer any- sí que són potser més fiables amb el que es contempla en el pressupost. I aquí els he dit que com que hi ha aquestes previsions de tancament en el cas dels impostos indirectes, pugen 40 milions. I en el pressupost del 2020 hi havia diners previstos? Sí, però no s'han fet. Els que es faran al 2021? No ho sé, tot dependrà -que també ho he explicat- d'aquestes onades de la pandèmia lligades amb aquests cicles econòmics. Res més. Per tant, canviant les previsions d'ingressos fa que el pressupost, o el dèficit que en sortirà, serà molt difícil.

Després, he dit que hi ha altres punts -ja no parlo del Sr. Enseñat sinó del Sr. ministre i després contestaré al Sr. Costa-, lligat a altres i que crec que també seria motiu de parlar-ne, el pressupost que vostès presenten enguany contempla la contractació de 199 persones... 190. No em digui que no Sr. ministre, vagi a la memòria del pressupost, li ensenyaré després, i allà estan previstes.

Jo ja entenc que com a instrument de gestió -i aquest import es quantifica en 5 milions d'euros-, això no vol dir que es contractin des de l'1 de gener, es poden contractar al llarg del temps. Doncs és el que estem dient. Allà cita que hi ha 2.800 i escaig de places, que d'aquestes n'hi ha -i parlaré de memòria- 300 i escaig de vacants, i que se'n preveu contractar 190, i dotar 8 places més per agents de policia. Quan es comparen diferències entre el 2020 i el 2021, això passa desapercebut, però quan es compara de previsió de liquidació a previsió de pressupost 2020, puja 3 milions, i si mirem bé la memòria 5, i això dependrà de la imperiositat que li donin vostès a les contractacions. I aquests números no són els meus, són els seus. I jo li dic: "No estem d'acord" i és la primera proposta.

Quan em parlen d'inversions, i que el Sr. Costa ho significa molt bé: "Ens ha parlat de depuradores"... Ja sap del que he parlat! He parlat de què estem en una situació crítica i que per molt compromís que hi hagi amb França potser s'entendrà que no pot ser una prioritat, i si no hi ha estudis ni projectes -que ja ho vam discutir a l'últim pressupost- per què fiquen plurianuals? Treguin els plurianuals... tregui'ls! Tan senzill com això. Perquè tots sabem que amb la llei actual, un quan agafa un compromís una cosa és que es quedi en estudis i projectes, però després quan es comença l'obra es pot comprometre treure la resta. Res més. Jo em refereixo a això, a aquests punts. Crec que m'ha parlat de pensions, jo li he parlat de

principis, del que s'hauria de fer. I és un repte, també, majúscul pel futur del país, i dins del marc d'una pandèmia on actualment l'economia està baixant.

Molt bé. El pressupost no en parla res!

I sí, he parlat de la dependència d'Andorra Telecom. Sí, sí que n'he parlat! És clar que n'he parlat! Perquè s'hi vol assentar la digitalització. El reflex més gràfic que he pogut veure juntament amb l'exemple que ha posat el Sr. Enseñat, de la baixada de turistes, 200 milions comparat amb els ingressos, fa referència a aquesta baixada de turistes. El resultat d'Andorra Telecom minva un 50% i és l'efecte del roaming. Res més! És dependència a l'exterior i aquí es vol continuar igual i és una empresa que té un monopoli.

Quan vostè em parla de les bonances Sr. Costa, que es va fer una operació que és vendre aquí, que és vendre allà... em sembla molt bé, això és invertir en borsa i fer operacions. Però això en tot cas està dins dels comptes de l'anterior legislatura, comptes que el dia que ve la votació, vostè es va retirar. perquè no els aprovava? Jo ho sento dir-li així, però és que cada vegada que estem aquí en un debat, el que semblaria que ha de sortir a fer el dolent de la pel·lícula és vostè. Jo no en tinc cap ganes de posar-me amb vostè ni molt menys.

Però, escolti, no em vingui a criticar el meu rigor, perquè després en parlarem d'una altra manera.

Dit això, el missatge positiu per a mi era aquest, que s'estava disposat a fer aquest exercici. És molt difícil fer aquest exercici amb esmenes, és tan difícil que si el Govern ha tingut la diligència d'entrar el pressupost molt abans del termini, avui, el Consell General està saturat de projecte de llei. Està saturat!

Per la nostra part ja hi posem tot el que podem, però està saturat. Els que marquen el tempo són vostès. Hi ha l'emergència i amb tot el que ha sigut temes principals hi hem col·laborat i continuarem fent el que podrem.

Però s'hauria de veure un gest. No es veuen gestos! Gestos no per petits que siguin. Quan aquí el conseller Camp els hi diu, els comptes de l'INAF del 2016 no estan aprovats i no són les fiscalitzacions, són les liquidacions, i així ho posa en l'ordre del dia. I les fiscalitzacions acompanyen les liquidacions. No les volen ni aprovar. Es tanquen en banda. Doncs, continuem sense aprovar, i no estic dient això per un retret, ho estic traient com un mer exemple, l'ordre del dia és molt clar. Qui no ho hagi entès és perquè no ho ha entès. Al secretari general li vam preguntar a la Junta de Presidents i els ho vaig dir el mateix, i punt.

Aquesta és la manca de cintura que els hi veig. De propostes les que vulguin, però el pressupost s'ha de

replantejar de d'alt a baix perquè hi ha una incertesa, i aquesta incertesa ve condicionada per aquests cicles, diguem-ne de la pandèmia. Res més! Però ja deixant al marge la pandèmia, hi ha una realitat. El nostre entorn està sofrint, com li he explicat el posicionament del director del Banc d'Espanya, no és menor com el condiciona, ja ho veien que s'havia tothom d'endeutar els països. Som independents d'aquest fonts de la Unió Europea. també ho està dient, com més tard arribi més tard estarem a recuperar. I vigila on els estirem, en segons quins projectes. Aquests són els principals avisos.

I li diré més, el director del Banc d'Espanya no veu que hi hagi d'haver tota una sèrie de figures impositives. No ho veu. Que és aquí on discrepava amb el Sr. López, ni pujades. I té una lògica. Si l'economia pateix, no és pujant l'impost de societats o l'IRPF que s'arregla.

La via, i és la via on ens aboquen, i jo no la comparteixo, és crear noves figures, i aquestes són impost de patrimoni, i impost d'associacions. Aquí és on ens porten. Dir que es tenen 200 milions d'euros de coixí, que són de deute que ens han deixat.

Home! Escolti! La realitat, el pressupost, la llei d'ERTOS s'acaba el 31 de desembre. La nova llei d'ERTOS que està treballant el ministre Gallardo, juntament amb els demés presidents o comissió, no hi són aquí al pressupost. No hi són! Una partida concreta no hi és.

Què anirem fent? Crèdits extraordinaris? Coses d'aquestes? Per què no posem les coses clares i que les puguem entendre tots?

Doncs, això és el que hi ha. Per tant, no és un missatge positiu, és un missatge que ja ho vam constatar el dia del debat d'orientació política. I no els hi critico. Volen fer-ho sols? Doncs, facin-ho sols! Nosaltres continuarem fent les nostres aportacions, perquè la situació s'ho mereix.

Però jo veig que totes les aportacions que fem: zero. A partir d'aquí, doncs, miri, molts ànims!

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Govern, Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Començar segurament per la part més fàcil i respondré, doncs, als grups de la majoria. Primer m'agradaria llançar un missatge d'agraïment als tres grups pel suport que donen tant als números que hem

presentat al projecte de pressupost, com també gràcies a les seves intervencions a l'acció de Govern i, també, per les precisions que han aportat en alguns elements que no tindrè temps d'entrar en alguns detalls.

Així per exemple, pel que fa al Sr. Carles Enseñat, doncs, li agraeixo l'agraïment que m'ha fet directament. El trasllado primer a tot el Govern i al lideratge del cap de Govern i després a l'equip tècnic del ministeri. És a dir, si hem arribat un mes abans és gràcies a la bona feina política que s'ha fet, doncs, sota el lideratge del cap i, després, doncs, a l'equip tècnic que ha respost, que ha posat totes les hores que feien falta, han entès l'emergència de la situació, i ens han ajudat a poder tenir aquest objectiu, que al final també és un objectiu polític. És a dir, fer que el puguem tenir a la Cambra per debatre'l políticament, doncs, quan abans millor, una norma tan important com és el projecte de pressupost.

També li agraeixo per haver repassat l'acció de Govern, una acció de Govern que ha estat molt densa i crec que en serem conscients quan tinguem temps de fer un pas enrere, i és veritat, doncs, com comentava el Sr. Ferran Costa, doncs, els períodes vacacionals que hem tingut des de l'inici de la Covid, per tots els membres de la Cambra i pels membres de l'Executiu, i diria que per la majoria de ciutadans, sigui quina sigui la seva responsabilitat, doncs, han estat escassos i hem estat tots pendents a què podíem aportar, doncs, per ajudar a la millora de la situació econòmica i sanitària del nostre país.

Eufòries poques durant l'estiu, molt poques!

El que dic i trasllado és que, també, la feina que s'ha fet en profunditat des del Govern ha estat acompanyada també per una feina legislativa molt densa, molt intensa i que tota la Cambra des del seus legítims posicionaments, doncs, hi ha participat de manera molt activa. I és veritat, doncs, que un país petit agraeix de tenir institucions que puguin ser ràpides, diligents i que potser no tinguem la inèrcia que poden tenir, doncs, amb estructures més grans. I en aquest sentit, doncs, segurament ser un Govern petit i una Cambra, també, on no es perden les distàncies humanes, doncs, ajuda a poder tirar endavant decisions amb la diligència que demana aquesta situació.

També Sr. Enseñat per haver recuperat alguna de les figures de finançament, doncs, que hem aconseguit des del Govern, també amb el suport de la Cambra. Algunes també a iniciativa dels diferents membres dels grups parlamentaris. I crec que això ens dona més resiliència financera. I al final, també, és la nostra feina des del Ministeri de Finances de donar la diversificació a les fonts de finançament que ens pot aportar, doncs, primer, tenir les portes obertes, i

després, també tenir tipus d'interès que puguin ser més interessants i limitar les despeses financeres del Govern.

Ha fet una aportació que jo crec que té un contingut polític molt important i que li mostro tot el suport des del Govern, i s'ha demostrat, doncs, amb la introducció, amb l'entrada a tràmit parlamentari de la Llei de l'Institut nacional de l'habitatge aquesta mateixa setmana. L'habitatge continua sent una prioritat per al Govern independentment de la Covid. Evidentment la Covid hi ha afegit un punt de dificultat. Però continua sent una de les nostres prioritats.

I aprofito per respondre un element del Sr. Pere López. El Pere López ja ens ha avançat que segurament una de les seves esmenes podria ser, doncs, posar -si ho he entès bé- una esmena per una aportació de 5 milions d'euros. He cregut entendre, per poder fer habitatge públic, per poder, doncs, facilitar aquest projecte. Miri, ara que encara el temps de presentar esmena no s'ha acabat, li recomano de posar una xifra més alta de 10, perquè 10 milions és el que nosaltres ja, com ha dit el Sr. Enseñat, ja ens hem compromès a aportar a través d'Andorra Telecom. Llavors si vostè vol jugar a aquest joc de la carta als Reis que comentava el Sr. Carles Naudi l'altre dia, doncs encara té temps per incrementar aquesta xifra i posar-se per sobre dels deu milions, que és el que ha fixat la voluntat del Govern d'Andorra, i que a més a més ho hem fet públic des de fa temps.

El Sr. Ferran Costa m'agradaria doncs també agrair-li alguns dels aclariments que ha fet i molt especialment el que ha comentat associat doncs a la temàtica d'Andorra Telecom. És a dir, jo crec que no es val a dir que és important marcar els esforços que s'han fet des d'Andorra Telecom per diversificar la seva activitat, pels increïbles resultats financers que han assolit amb les operacions que han desenvolupat, i el que ha permès, al final això, és donar un servei a preus competitiu pels ciutadans i els empresaris andorrans, i a més a més donar un romanent, uns dividendes pel Govern d'Andorra i intentar que més enllà del roaming això pugui tenir doncs una certa pervivència, segurament amb una reducció o una moderació d'aquests valors, però que pugui continuar aportant dividendes a l'Estat.

I aquí Sr. Pere López, és veritat que és un dels elements que segurament ens troba lluny de posicions ideològiques. Jo tinc la percepció que vostè li agradaria com malauradament els hi passa amb alguns altres països, tenir societats públiques que generen dèficits any darrera any. No, jo crec que el que hem de fer és donar un servei de qualitat a un preu competitiu, i si pot ser aportar riquesa al Govern perquè aquest Govern doncs la pugui redistribuir amb

projectes socials, projectes educatius, projectes sanitaris i altres. I en canvi, vostè doncs diria històricament, ha intentat rebaixar les reserves, rebaixar els dividendes gràcies a una política molt més agressiva de tarifes molt més enllà del raonable.

I li recordo que en el pressupost extraordinari del 2020 que vam votar durant la primavera, com comenta el Sr. Pintat, vam aportar 30 milions d'euros de les societats públiques per poder doncs tenir un ingrés extraordinari i poder fer aquestes polítiques ambicioses que estàvem desenvolupant des del Govern d'Andorra.

Si s'haguessin seguit els seus preceptes o si haguéssim tingut la mala sort que vostè hagués governat, segurament no haguéssim tingut aquesta capacitat de tenir recursos per poder utilitzar per tirar endavant doncs les polítiques de suport econòmic o sanitari o social en la nostra societat.

Pel que fa al Sr. Carles Naudi, destacaria tres elements del que ha dit, i a més a més ja li puc dir que evidentment que estem alineats. Primer la necessitat de fer una diversificació de la nostra economia per tenir més ingressos i més diversificats, és a dir augmentar la nostra resiliència financera. I vostè ha destacat una sèrie de projectes, un d'ells que sap que estem treballant de manera a més a més transversal des del Govern, és sobre nous tipus de productes agrícoles per veure com podrien encaixar i com podrien ser segurament un factor de riquesa més i fins i tot un factor d'eixamplament de l'activitat del sector primari a Andorra.

També ha destacat doncs els esports o tota una sèrie d'iniciatives que sap que veiem amb bons ulls i que estem treballant.

També ha parlat de la diversificació de les fonts de finançament d'Andorra i un projecte que vostè doncs li interessa especialment que és el fons sobirà i que ja té el compromís per part del Govern d'Andorra d'estudiar-ne doncs la viabilitat, els beneficis que ens podria aportar, com s'hauria de construir, si ara és el bon moment o s'ha de posposar, tenir dades més objectives més enllà de les opinions que puguem tenir uns o altres, per poder construir junts.

I després també ha traslladat un element que crec que és interessant. De vegades les infraestructures que necessita un país no poden dependre tan sols del pressupost de l'Estat, sobretot a més a més quan ets un país petit amb uns pressupostos doncs relativament limitats.

Vostè ha parlat de la possibilitat de treballar i de millorar el sistema de concessions. Ja li avanço que des de Govern, en concret la ministra Calvó ja hi està treballant per poder doncs a través de la modificació de la Llei de contractació pública que està preparant,

doncs tenir més eines perquè la política de concessions doncs es pugui fer de manera segurament més flexible, més diligent i que puguem bastir més aquesta convivència publico privada per tirar endavant doncs infraestructures que siguin d'interès pel país.

De fet, és també un dels objectius, i tornant a l'habitatge que estem desenvolupant amb la voluntat de crear doncs el fons publico privat, que ja haurà de buscar aquestes sinèrgies entre interessos públics i interessos privats, entre rendibilitat i inversió pública, per poder ajudar-nos, no serà la panacea, ja ho sabem tots, però sí que serà un element més, una palanca més per poder millorar doncs la quantitat d'habitatge de lloguer que puguem oferir al mercat a un preu raonable per ajudar a una de les problemàtiques al nostre país.

Sr. Pere López, m'ha sorprès una mica i no s'ho prengui com una crítica, diria potser la manca de contingut de la seva esmena a la totalitat i que ho ha enfocat una mica com un dels tràmits obligatoris. Al final no és una obligació presentar una esmena a la totalitat i podríem directament anar a les esmenes parcials, que estic d'acord, no sé quin president de grup parlamentari ho ha dit, però que enriquiran n'estic segur les seves aportacions i ens permetran doncs fer un projecte de pressupost millor. Però és clar, l'eina de l'esmena a la totalitat és una eina política molt important i que ha de permetre entenc, als grups de l'oposició de marcar les diferències ideològiques marcades essencials entre els projectes, però també demostrar les alternatives, i potser he trobat a faltar doncs aquest element. I després aquesta voluntat de retirar el pressupost per buscar un consens, entenc que l'únic que faria és generar dificultats al Govern i a les institucions que en depenen a la gestió del dia a dia.

De fet Sr. Pintat això també és un dels arguments que vostè ha posat sobre la taula de dir. "Parem, posem un moment de pausa, reprenem els elements associats a les previsions associades amb aquest pressupost, i construïm potser alguna cosa més ajustada amb les previsions que tenim ara. O també ha dit en funció de l'evolució sanitària que es pugui preveure per l'any que ve. L'evolució sanitària vostè ho sap, és molt incerta, què fem? Quina previsió fem per l'any que ve? Fem una previsió de dos mesos de tancament absolut? Fem una previsió d'un cert rebrot de la malaltia però puguem controlar a nivell sanitari sense restriccions de mobilitat com el que vam tenir el mes d'agost? Malauradament no tenim elements per poder tenir aquesta previsió. Llavors el que fem des de Govern és fer un pressupost que nosaltres estimem raonable i tenir els coixins necessaris, les palanques necessàries per poder anar-nos adaptant i anar-ho flexibilitzant. I

si cal que passem més sovint per la Cambra per poder fer ajustos i si són necessaris, doncs evidentment que ho tirarem endavant. Però crec que és important tenir una eina tan potent com el pressupost, quan abans millor.

Tornant al Sr. Pere López, l'estimació del deute, vostè ha parlat d'uns altres números. Miri, jo sé que li agrada doncs valorar que té informació i experiència en aquest camp, però crec que qui té el criteri i a més a més via legal, per poder comptabilitzar el que s'ha de considerar com deute o no, és la pròpia intervenció general com preveu la Llei general de finances públiques, que dictamina que és ell que ha de definir els criteris associats a la comptabilitat pública, que estan adherits a la Llei general de finances públiques i que a més a més es pot desenvolupar per via reglamentària com està previst en la mateixa llei.

També la pròpia Llei general de finances públiques marca com s'ha de gestionar el deute i marca que alguns elements tenen el que en diuen reserva de llei. És a dir que s'han d'aportar via doncs la llei corresponent. I en aquest sentit hi ha un dels elements que diu: "El règim de l'endeutament i la fixació per a cada exercici pressupostari de la quantitat màxima d'endeutament i de la prestació de garanties mitjançant aval. Llavors tots els elements que estiguin associats a aval i com s'han de computar, la pròpia Llei general de finances públiques ja marca que s'ha d'instaurar per llei i que qui ha de marcar aquest criteri, eminentment tècnic, eminentment independent, ha de ser la intervenció general.

Vostè diria ja des de fa anys, és especialment crític doncs amb el Fons Monetari Internacional, potser amb no masses arguments, però el que ara continua és amb aquest argument de què ara que ja hi som, no estem comptabilitzant bé les diferents parts associades doncs amb un possible endeutament amb el Fons Monetari Internacional, ja sigui per la carta de promesa de pagament, aquest 75% de la quota o pel dipòsit del 25% de la quota.

Li he de dir que el que hem fet és seguir el criteri, que a més a més està alienat, d'una empresa auditora molt important, de la intervenció general i del Fons Monetari Internacional.

Llavors a mi ja em sembla bé que vostè o fins i tot el Partit Socialdemòcrata en bloc considerin de què no estem fent una bona comptabilització del deute, però considerarà que cregui més adient doncs els comentaris tècnics que em puguin arribar doncs per part dels meus serveis tècnics, d'auditores de primer nivell o del propi Fons Monetari Internacional.

Amb un to agradable, perquè és veritat que avui ha tingut un to moderat, però ha aprofitat per dir que potser tinc el síndrome del diner gratuït. Miri, jo el

que estic intentant fer, i a més a més si repassa les meves intervencions públiques veurà que sempre ho dic, és que el Govern d'Andorra, aquesta Cambra i els ciutadans tinguin els recursos necessaris per poder sortir d'una crisi global sense precedents, i en aquest sentit crec que és la meva obligació trobar les fonts de finançament necessàries perquè el Govern, la Cambra, puguin desenvolupar aquelles polítiques de reactivació, aquelles polítiques d'ajut a les empreses i als nostres ciutadans que creguem tots adients.

Llavors, jo no acabo d'entendre aquest element del síndrome del diner gratuït perquè marxem d'una base que comparativament a nivell internacional és molt moderada -i vostè ho sap- i, a més a més, amb les gestions financeres que hem estat fent doncs, hem aconseguit que aquestes aportacions econòmiques a les que podríem, si ho necessitem, accedir a uns tipus d'interès molt limitat.

Vostè que proposa? Una de dos... No, disminuïm l'endeutament, però això voldria dir: no estar al costat com hem estat durant aquest any del nostre teixit empresarial i de les nostres famílies. Llavors, entenc que això no és el que vol dir. L'altra cosa és que vostè el que vol és: que jo no hagi sobre capitalitzat el Govern, estar just al nivell que ara necessitàvem de diners i que si mai hem de fer un programa nou d'ajut a les famílies o d'ajut a les empreses haguem d'anar a picar en aquell moment, amb la urgència de la situació, a les portes d'una entitat creditícia ja sigui pública, ja sigui privada, d'algun organisme que ens pugui deixar diners.

Vostè creu que la nostra força de negociació en aquell moment, amb la urgència, serà l'adequada? Vostè creu que el temps de resposta que tindrem per articular aquestes polítiques per ajudar a les nostres famílies i als nostres empresaris seran les adequades? Jo crec que no. Jo crec que l'obligació que em pertocava és, aprofitant un context de tipus d'interès baix, és tenir aquesta capacitat per poder, si és necessari amb el rigor que ens és degut amb la gestió dels cabals públics, és poder disposar d'aquest coixí per poder actuar ràpidament.

De fet, vostè ha posat en dubte la comptabilització del Fons Monetari Internacional, també ha posat en dubte la comptabilització dels deutes de l'AREB - l'AREB té una pòlissa de crèdit associada i aquesta pòlissa de crèdit la tenim comptabilitzada com totes les altres pòlisses de crèdit i està repercutint com toca en el nostre pressupost i en la nostra formalització en la disposició del deute. No veig quin inconvenient hi veu. I els avals... Ja vostè quan va haver de... -perquè li va tocar també un temps de crisi econòmica complicada- facilitar avals a les empreses, ja en aquell moment no es considerava el formalitzat sinó que es considerava tan sols el disposat. Estem seguint la

mateixa pràctica que vostè, el que passa és que segurament en aquell moment doncs, la va considerar que era lògic i era el que s'havia de desenvolupar, i ara des de l'oposició vol canviar de criteri.

Ha parlat de retallades de les prestacions de servei, de voluntat de privatització de les societats públiques. Miri, estem mantenint les societats públiques de manera voluntària perquè pensem que és una riquesa pel país, pensem que és una garantia de servei i que és una sobirania que tenim amb dos sectors estratègics com són les telecomunicacions o l'energia que són elements força interessants. A més a més, i no me n'amago, més enllà de la competitivitat, més enllà de la qualitat del servei cap als empresaris i els ciutadans, també és una font d'ingressos pel Govern d'Andorra per poder desenvolupar polítiques socials, sanitàries o educatives, per exemple.

No volem privatitzar... o no és la intenció del Govern privatitzar aquestes institucions. De fet, gràcies a elles doncs segurament podem ajudar millor als nostres ciutadans tenint el control d'aquestes societats públiques.

Després vostè m'ha parlat... i aquí entenc que l'he entès malament, perquè no pot ser que vostè havent tingut responsabilitats a FEDA i a Govern faci una esmena o faci un comentari que, de fet, seria fum. És a dir, si he entès bé -i ja em corregirà vostè- el que vol és que al SAAS, FEDA faci donació diguéssim, o facturi zero al SAAS, els consums d'electricitat. Però, si al final el rendiment de FEDA el recuperem a l'Estat perquè és una societat pública al 100% i les factures d'electricitat del SAAS evidentment les paguem des dels recursos públics que li anem transferint, no veig exactament quin és l'avantatge... Segur que vostè l'ha estudiat, i ens la podrà portar, i la podrem valorar.

Pel que fa a la retallada de prestació de serveis... Miri, el que estem fent és just al revés. Degut a la situació de la Covid-19 el que hem fet és flexibilitzar l'accés a prestacions perquè els nostres ciutadans puguin accedir de manera més fàcil. I faré dos esments: la prestació per desocupació involuntària que sap... i a més amb el vostre suport hem flexibilitzat algun dels criteris d'accés; i també l'accés als ajuts a l'habitatge de lloguer.

També m'agradaria destacar un punt que crec que és important i que avui em felicito perquè parla de tipus efectiu, normalment parlava de tipus nominal, avui ha parlat de tipus efectiu que és la fiscalitat nostra. Miri nosaltres, digui el que vostè digui, tenim un sistema fiscal progressiu perquè el tipus efectiu és variable en funció del nivell d'ingressos, és a dir, vostè estarà d'acord i amb la seva professió ho pot calcular fàcilment, que el tipus efectiu pot ser des del 0% si estàs per sota dels mínims exempts, si fins en un cas

que ens apropéssim a l'infinit podríem arribar a tendir cap aquest 10% del nominal.

Així doncs el que tenim a Andorra és un sistema, per exemple si fem referència a l'IRPF, on... - aproximadament i em permetrà que m'equivoqui amb la xifra- un 75% dels assalariats doncs no contribueixen via IRPF perquè són les rendes més baixes i considerem que no han d'aportar, al revés, des de l'Estat hem de protegir aquestes rendes i, en canvi, quan més rendes té aquella persona -rendes al treball té aquesta persona-, doncs evidentment ha d'aportar més i ens apropem més cap aquest 10%.

Nosaltres pensem que la competitivitat fiscal d'Andorra és un element important i que genera capacitat d'atracció a persones i a empreses que es vulguin instal·lar aquí a Andorra i, de fet, vam presentar fa poc temps un element que crec que és important, que és interessant, que és el *Paying Taxes* - és un indicador que penja del *Doing Business*-, que ens col·loca amb vintena posició a nivell d'atractivitat fiscal, diria, perquè és una suma de diferents indicadors sobre 191 països. Aquest indicador cobreix tant un element de pressió fiscal, diria, com de la gestió administrativa de la pròpia imposició i també un cop ja s'ha formalitzat la despesa administrativa, si hi ha algun error, si hi ha alguna devolució que és deguda, que també l'Administració sigui àgil.

20a posició sobre 191a, crec que és un element que pot afavorir la inversió estrangera i que hem de potenciar. Evidentment si el que fem és augmentar de manera desmesurada els tipus nominals o, fins i tot, els tipus efectius doncs el que estarem fent és limitar més l'atractivitat d'Andorra, limitar més la capacitat de diversificació de la nostra economia, limitar més els ingressos del Govern d'Andorra i, així doncs, limitar més també les polítiques públiques d'ajut a l'empresariat, a les famílies o les polítiques públiques en general.

Finalment, tan sols un comentari associat al Sr. Pintat. Vostè comenta, i té un punt de raó li haig de dir, que vostè per les dades del pressupost del 2021 ha treballat més amb la previsió de la liquidació del 2020 encara que evidentment falta un tros d'any, que no pas amb el pressupost inicial del 2020 perquè les coses havien canviat completament. Té raó, de fet en la meua intervenció inicial algunes de les xifres que he donat, les he donat en comparació tant en pressupost inicial del 2020 com en previsió de liquidació perquè jo crec que són dos elements que s'han de tenir en consideració. Però, crec que també comparar les coses tan sols amb la liquidació del 2020 és molt enganyós, perquè al 2020 hem tingut una situació que espero que no es torni a repetir, amb uns tancaments d'activitat complerta que no hem pogut gaudir ni del consum intern, amb una disminució de la mobilitat

tremenda. Miri, totes les previsions que fan els països auguren un 2021 amb menys tensió sanitària i que l'economia pugui retrobar un semblant de normalitat... I ho deixarem aquí.

Crec que nosaltres hem d'assumir el mateix criteri. Tant la nostra capacitat de diagnòstic, la nostra capacitat de prevenció, el nostre propi coneixement del virus, des del març que ens va sorprendre diria a tots, fins ara ha canviat moltíssim, i en són la prova la imatge que donem tots amb la utilització de les mascaretes fins i tot en aquestes sessions del Consell General.

Crec que la nostra capacitat de resposta és molt major i que quan aquí s'hi sumin les vacunes que s'estan estudiant i que semblaria que diferents vacunes cada cop estan més a prop de poder ser distribuïdes, serà un element evidentment de protecció que ens podrà permetre accelerar el procés de normalització de la nostra activitat econòmica.

I li repeteixo el que li he dit en una intervenció abans, hem demostrat a l'estiu que a la que s'aixequen una miqueta les tensions sanitàries, a la que s'aixequen una miqueta les restriccions de mobilitat, el nostre teixit econòmic, -i aquí diria tant per la pròpia tipologia d'activitat econòmica que majoritàriament desenvolupem a Andorra i també diria per la capacitat d'adaptació dels nostres empresaris- té una rapidesa de recuperació que segurament altres països no tenen.

Així doncs, amb les incerteses que aporta el pressupost 2021 i, li admeto, moltes més incerteses que un exercici pressupostari normal. Aquestes incerteses que he intentat ser transparent sobre elles perquè, no us haig d'enganyar, les dades que tenim en aquest moment i haurem d'anar actualitzant en funció del que vagi passant.

Però crec que el millor que pot fer aquesta Cambra, i així ho sol·licitem des del Govern, és poder agilitzar el procés de treball d'aquest pressupost 2021 per poder-nos dotar, quan abans millor, d'una eina efectiva per a l'Administració general i les institucions que en depenen.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Per clarificar la interpretació que s'hagi pogut fer, sobretot pel comentari que ens ha fet Sr. Pere López,

el Sr. Èric Jover ha llegit molt bé la nostra intervenció. La nostra intervenció, per fer una metàfora, es tracta que tenim un estany bastant buit, volem omplir-lo de truites, i quan estigui ple de truites anirem a pescar. És a dir, també ho ha explicat molt bé. Si comencem a pujar impostos, ofegarem a l'economia, ofegarem a les famílies, i allò que es diu "pa per avui, gana per demà".

Quan dic el Sr. Jover ha llegit molt bé la nostra intervenció, ho ha resumit amb unes poques paraules que és diversificar l'economia i diversificar les fonts d'ingressos. Si diversifiquem l'economia amb tot el que hem anat explicant al llarg d'aquest primer any de legislatura, poden començar a passar coses que ens vagin dibuixant una Andorra diferent per a nosaltres i per les generacions que venen darrera nostre.

Miri'n, jo m'he referit a una sèrie de projectes, alguns d'ells ja m'han sentit insistir-hi des de la campanya del 2019, i no m'he atrevit a desvetllar grans coses, però la realitat quan m'ha dit "miri cap al seu costat", la realitat és que moltes coses estan a punt de materialitzar-se. I això és una bona notícia i això és una mica més d'esperança de la que avui tenim.

Moltes d'aquestes coses estan ja sobre la taula. Per exemple ara parlava amb la ministra de Medi Ambient, amb la Sra. Calvó, i li deia, no m'he atrevit a dir-ho, perquè no sabia si tots els consellers n'estaven al corrent, per exemple de les concessions. Això ja està escrit amb negre sobre blanc al projecte o a l'esborrany del projecte de llei de contractació pública. La llei dels actius virtuals està a punt d'acabar-se i, per tant, que tots els consellers i conselleres tinguin accés ja a una primera versió. El mateix amb els e-esports, el mateix amb els serveis de confiança. En definitiva, estan començant a passar una sèrie de coses, sense oblidar la resolució que vam votar al debat d'investidura per avançar en nous camps d'investigació per al final l'avenç econòmic que ens permetrà arribar a aquest escenari, i espero que durant aquesta legislatura.

I volia aturar-me per fer un incís especial, perquè en cap cas ens hem volgut referir a la privatització de serveis públics, ni de FEDA, ni d'Andorra Telecom. I amb això acabo, quan parlem de concessions, també m'hi referia en relació a l'esborrany de la llei de la ministra Calvó, ficaré un símil perquè no es pugui interpretar res negatiu del que volem o defeníem a la companya i seguim defensant. Imaginem-nos que tinguéssim un mar, i que volem fer un port però no tenim prou diners per fer el port perquè volem atendre altres prioritats. Amb una concessió pública tothom entén que treus un concurs per fer una obra que tens molt ben parametrada, molt ben estudiada, molt ben analitzat la viabilitat d'aquest port. Fas el concurs i un adjudicatari, normalment privat, o una UTE de

privats, o una corporació, un grup de ciutadans, és igual, se'ls hi adjudica allò per 20, 25, 30, 50 anys, 10, 5, els que siguin, a canvi d'uns cànons, d'unes taxes. I de cop i volta tens una infraestructura que no t'ha costat ni cinc, i a més a més aquest inversor privat està recaptant per tu i t'està generant una palanca de canvi econòmic.

Fico l'exemple d'un port perquè no pot donar peu a interpretacions de cap tipus de què es vol privatitzar o es vol concessionar, ni molt menys. No estem de privatitzar cap servei públic, estem parlant que amb la figura de les concessions puguem dotar el nostre país de noves infraestructures que avui no tenim. I això, si a sobre ens aporta diners, seria molt bona notícia per a tots els andorrans i totes les andorranes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

En primer lloc voldria agrair a totes les persones que han intervingut el to del debat d'avui. Un to que permet justament aquesta confrontació dialèctica tan necessària en democràcia i tan necessària com sempre hem dit i repetit des d'aquesta Tribuna, per enriquir el debat. No pretenc pas que la meua intervenció faci ara canviar aquest to, però sí que penso que és d'obligat compliment que puntualitzi algunes de les apreciacions que han fet els presidents respectius del Grup Parlamentari Terceravia+ Unió Laurediana +Independents i el president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Penso que Sr. Pintat, potser no li ha agradat que jo hagi evidenciat el que al meu entendre, al meu humil entendre, eren evidents contradiccions en el seu discurs. Jo penso que vostè pot criticar legítimament el pressupost. Faltaria més. Però nosaltres també tenim la legitimitat de poder expressar puntualitzacions sobre allò que s'expressa en aquesta Cambra.

No el volia fer enfadar. Ni de bon tros. No és pas aquesta la meua prioritat. Sinó que simplement la meua pretensió era modestament contextualitzar les seves paraules. I aquesta ha estat justament el motiu de la meua intervenció. Jo el que posava era en context les seves afirmacions i acabava d'afinar unes informacions, potser del tot parcials, entenent que segurament partidistes, per fer entendre a la ciutadania que volia de vostè, en el cas de quan parlava de carreteres, de depuradores i de recintes multifuncionals, així dit en plural.

De fet, jo no he entrat en la idoneïtat d'aquestes propostes. Penso que això ja tindrem ocasió de fer-ho. Per tant, no discutia això. Simplement posava en context i acabava d'aportar una informació que penso que per entendre el seu missatge, els nostres conciutadans i conciutadanes havien de tenir a la seva disposició.

Tampoc, al contrari del que vostè pot haver pensat, no he qüestionat en cap moment el seu rigor. Vostè i jo, jo ho puc dir d'aquesta manera, vaig tenir l'honor de poder treballar conjuntament amb vostè i justament, el que he fet des d'aquesta Tribuna dir el contrari, dir que vostè és una persona rigorosa. Això és el que he dit, i ho repeteixo. Per això aquestes puntualitzacions, però en cap moment, qui seria jo per qüestionar el seu rigor? No ho he fet ni ho penso fer, perquè no ho penso. Justament el contrari! Per tant, quan vostè em diu que parlàvem d'una altra manera. No! Parlarem com hem de parlar. Penso que justament vostè em coneix perfectament i penso que comparteix aquesta opinió, la confrontació dialèctica arriba o fa arribar a millor conclusions.

La no precipitació a l'hora de presa de decisions, el poder confrontar punts de vista, i justament he fet aquest exercici. Per tant, Sr. Pintat, tranquil·litzi's, perquè no en cap moment ni qüestionava el seu rigor, sinó que afegia matisos a les seves paraules.

M'ha dit que jo faig de dolent de la pel·lícula. No el que deia, vam treballar, jo vaig tenir l'honor de poder treballar amb vostè conjuntament més de dos anys, i penso que ja em coneix, i la confrontació dialèctica, com dic sempre, enriqueix el debat i, justament és el que hem posat avui damunt de la taula. No es tracta de fer el dolent de la pel·lícula. Penso que no va per aquí la cosa. Penso que pujar a la Tribuna per aportar cadascú la seva visió de manera unilateral i no entrar, justament, al que pot aportar matisos i diferenciacions i apreciacions i particularitats, a les idees dels uns i dels altres, és justament el que ara estem fent. Per això ja li dic que això ja ho continuaré fent. Però no pas des del punt de vista del dolent de la pel·lícula, sinó com a mínim, aquesta és la meva intenció, per aportar en positiu.

Una matisació que sí que he de fer. Penso que ha tingut un lapsus, no sé si tendenciosos o no, però ha tingut un lapsus, perquè els resultats dels ingressos extraordinaris produïts per la venda d'Avatel, encara no han estat fiscalitzats, perquè aquests entren, si no vaig errat en la memòria del Tribunal de Comptes del 2019. Per tant no pot afirmar que jo he votat una cosa que encara el Tribunal de Comptes no ha fiscalitzat i per tant encara no ha portat en aquesta Cambra parlamentària.

Dit això però ja li dic, Sr. Pintat ni de bon tros la meva intenció és polemitzar amb vostè, no era pas aquesta la intenció, sinó d'aportar matisos al debat d'avui.

M'adreçaré ara al president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Completament d'acord amb vostè una altra vegada més Sr. López, quan diu que el que cal fer és tocar de peus a terra, tenir escenaris prudents. Jo penso que els escenaris que ha contemplat el ministre de Finances són del tot prudents, amb la qual cosa nosaltres com a mínim des de les forces que donem suport a Govern, des de la majoria, pensem que s'ha aplicat aquest principi de prudència que vostè està reclamant en aquestes xifres. En això discrepem, però nosaltres estem completament confiats que el principi de prudència, el Sr. Jover l'ha aplicat, amb la qual cosa toquem de peus a terra i en aquest sentit li hem de dir que estem d'acord perquè també hi toquem.

Sí que he de puntualitzar un tema que penso que avui ja no venia a col·lació, penso que vostè encara no ha paït el perquè s'asseu aquí i no s'asseu allà. Avui no fa falta, però és clar vostè ho ha recordat i jo penso que val la pena recordar-ho.

El pacte que en el seu dia el Partit Socialdemòcrata i el Partit Liberal van fer per concórrer en les eleccions, i això no cal que ho digui jo, hom es pot adreçar a l'hemeroteca perquè així és com es va informar a tots els electors i a tots els ciutadans del país. Era un clau per aprofitar millor el sistema electoral del nostre país. Va quedar molt clar com la realitat ha evidenciat que en cas de guanyar en algunes circumscripcions parroquials, i això ho vàrem dir per activa i per passiva i vostè no em podrà dir que no perquè seria faltar a la realitat. Aquell conseller general Liberal s'asseuria a la bancada Liberal, amb ells dos que estaven escollits per circumscripció parroquial. I aquells que serien escollits per la banda del Partit Socialdemòcrata s'asseuriu a la bancada Socialdemòcrata, amb ells dos. Es va dir allò que es va fer, i tampoc no vulgui fer entendre a la gent que només érem vostè i jo negociant aquell pacte electoral, hi havia altres testimonis que així ho poden evidenciar, però és que a més a més ho vam deixar per allò que poguéis passar escrit negre sobre blanc. I vostè sap perfectament, com també ho saben els nostres conciutadans que aquell pacte electoral s'esgotava la nit de les eleccions.

El que vostè pretesament hagi volgut fer creure a certa part de l'electorat, concretament al seu, jo en aquí ja no hi puc entrar, però no per moltes vegades repetir una falsedat es converteix en veritat.

Nosaltres en cap moment en aquelles eleccions, vostè deia que fèiem campanya per donar suport a vostè, no pas, això sí que li puc assegurar. Jo mai he fet

campanya perquè el Sr. Pere López es convertís en cap de Govern. Penso que ha quedat clar sempre, des del meu inici de l'acció política és que jo he estat defensant els postulats Liberals i si de cas el que li puc reiterar és que nosaltres quan fèiem campanya era perquè el Sr. Jordi Gallardo, el nostre cap de llista a les darreres eleccions pogués esdevenir cap de Govern. Però no perquè esdevingués cap de Govern de manera gratuïta, la manera, el concepte pel qual com a mínim els Liberals entenem la política, és per defensar unes idees concretes, que es porten en el programa electoral, que és ni més ni menys que el compromís electoral d'una formació política envers els ciutadans per portar a terme un programa electoral amb unes precisions, amb uns projectes ben clars que queden reflectits des d'aquell programa electoral. I això és el que fèiem aquella nit electoral, poder fer valer l'òptica Liberal en molts projectes que han de servir per tirar endavant el nostre país. Per tant no digui vostè que nosaltres estàvem en contra ni dels uns ni dels altres. Nosaltres el que volíem fer i el que volem fer i el que continuem fent cada dia, i tenim la gran sort de poder-ho fer ara donant suport al Govern, és defensar els postulats Liberals que nosaltres portàvem en el programa electoral. I li recordo de passada i també aquells postulats o aquells acords que vam aconseguir conjuntament amb vostès, els epígrafs del programa d'Acord també defensar i que continuem defensant. Com per exemple sense anar més lluny, el recinte multifuncional amb singular, això sí Sr. Pintat.

Dit això, penso que vostè amb les seves afirmacions d'avui, s'ha delatat i ha demostrat quina és la seva concepció de la política, una concepció de la política molt diferent. Vostè té una concessió de la política d'anar contra, d'anar a l'atac. Sincerament, jo repeteixo, jo espero que vostè no sigui cap de Govern perquè jo no entenc la política d'aquesta manera.

Els Liberals entenem la política i penso que també ho hem pogut precisar anant ara en un govern de coalició conjuntament amb Ciutadans Compromesos i amb el Grup Demòcrata, és una política a favor del ciutadà, per al progrés i que vetlli pels interessos de tots i cadascun dels ciutadans del país. Així és com ho entenem nosaltres i així és com ho continuarem fent.

El que us deia al començament de la intervenció, no era la meva intenció polemitzar al respecte, jo penso que el to d'aquest debat ha estat molt serè, ha estat oportú. Òbviament cada formació política ha aportat les seves apreciacions des de l'òptica que li correspon, però també la lògica de l'aritmètica parlamentària, nosaltres reiterem que estem convençuts que aquest pressupost amb les dificultats que ens trobarem pel camí, que no seran poques, i això penso que tots ho

tenim molt clar, respon a les necessitats del país per l'any 2021.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, alguna intervenció...

Algú desitja intervenir...

Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Si li sembla ho faig des d'aquí Sra. síndica perquè tampoc tinc moltes coses a afegir tot i que les....

La Sra. síndica general:

Com més a prop que pugui, ja ho sé que....

El Sr. Pere López:

Sí l'espai és una mica complicat.

Només per fer algunes consideracions sobre algunes de les reflexions que ens feia el Sr. Jover, en concret quatre.

Ens parlava i jo crec que és un exemple d'aquestes caricatures que a vegades miren de fer sobre les nostres propostes en relació a la proposta de reduir les tarifes de FEDA i STA i convertir les societats públiques en deficitàries i ruïnoses i fer tota aquesta gestió desastrosa que fem els Socialdemòcrates. Li explico una mica les xifres d'aquest any perquè vegi quin seria en tot cas el resultat de la proposta que hem fet.

Els càlculs que hem fet i que hem estimat i com he explicat en l'esmena a la totalitat suposarien una reducció dels ingressos i una injecció de tresoreria per les empreses i per les famílies de 12 milions d'euros. FEDA i STA han previst per l'any 2021 30 milions d'euros de beneficis, i per tant amb la nostra proposta que pensem que pot ser interessant des del punt de vista d'empreses i famílies que ho estan passant malament i que ho passaran malament en principi l'any 2021, no només soluciona en part aquesta situació sinó que alhora FEDA i STA continuen fent un resultat global agregat de 18 milions d'euros i per tant no en fem una gestió ruïnosa com vostè de manera una mica en forma de caricatura ha mirat de fer, però ja hi estem una mica acostumats.

En quant als cinc milions d'euros de l'habitatge de titularitat pública que també feia una de les seves caricatures i bromes tot i que el tema em sembla que no s'ho mereix precisament. Vostè ens recordava que

vostès van prometre 10 milions d'euros, de fet ja fa un any que estan promesos aquests 10 milions d'euros, per tant els ciutadans ja saben bé el complicat que és de materialitzar les seves promeses i les seves propostes. Vostè mateix en aquesta mateixa Cambra fa doncs una mica més d'un any perquè hi havia la companya Rosa Gili assentada aquí al meu costat, ens va prometre que abans de finalitzar l'any 2019, estaria constituït el fons publico privat pel qual es destinarien els milions que no sé quants són, de les plusvàlues que ha fet la STA per aquests habitatges públics.

Ara si no m'he perdut dins d'aquest entramat complicat que vostès estan fent, ara crearan per llei l'institut nacional de l'habitatge, i serà aquest institut que crearà aquest fons publico privat, el que aquelles persones que estan patint problemes d'habitatge doncs hauran d'esperar un quant temps més del que nosaltres estem proposant. Nosaltres preveiem canviar algunes partides pressupostàries, hi ha altres companys que ho han treballat i jo no recordo exactament ara l'esmena però diria que pels propers tres anys que es pugui invertir des del pressupost del Govern en rehabilitació i construcció d'habitatges de titularitat pública, -una cosa que com li deia em sembla que no mereix precisament fer-ne broma- 5 milions d'euros i no fem ni subhastes, ni xifres a l'atzar sinó que respon als nostres anàlisis i a una proposta que la fem amb tota la seriositat i rigor que la qüestió mereix i vostès doncs, una vegada més estan incomplint una promesa i una afirmació que vostè, ministre del Govern d'Andorra, ministre de Finances, va dir que faria en relació a aquest fons publico privat el qual a hores d'ara no en sabem absolutament res.

Després, quant al tema del Fons Monetari Internacional. Sincerament no trobo de rebut que després dels debats que hem tingut, el Projecte de llei del pressupost digui que els deutes amb el Fons Monetari Internacional no es computaran amb l'endeutament nacional del Govern. És a dir, és una decisió política per sobre d'unes decisions tècniques. Jo crec que si algú ha d'avaluar si això ha de computar, o no ha de computar, hauria de ser el Tribunal de Comptes que és al que li correspon fer aquesta eina i vostès han imposat un criteri polític sobre un tema que hauria de ser un criteri tècnic d'avaluar aquestes operacions que finalment els altres no han pogut veure amb detall i que es decideixi si aquesta és una operació que ha de computar o no computar dins de l'endeutament. Entengui que és una sorpresa majúscula intentar forçar per via d'una disposició al pressupost i dir: "Això no m'ho compti", el que deia abans. Si fos tan fàcil a qui no li agradaria poder dir: "Miri, jo tinc aquest deute al banc o tinc una empresa els comptes amb proveïdors, això no m'ho compti dins del

deute". Això al món real no succeeix d'aquesta manera.

I després l'última, que vostè m'ha fet com una petita pregunta en relació al tema del SAAS i d'aquesta gratuïtat del subministrament de les parapúbliques al SAAS per aquest any 2021, doncs vostè sap perfectament que he sigut president del Consell d'administració de FEDA i per tant conec bé la parapública i, per exemple, l'enllumenat públic no es factura als comuns, per posar un exemple d'un element on s'aplica una gratuïtat d'aquest tipus. Per tant, quin efecte podria tenir una disposició pressupostària que digués que aquest any 2021 no es facturés el consum elèctric i de telefonia al SAAS? Doncs, que el pressupost del SAAS, directament, sense cap moviment pressupostari i sense cap gestió tindria... -no tinc les dades de la telefonia aquí, tinc les dades del subministrament elèctric-, 600.000 euros més sense haver de fer cap crèdit extraordinari ni cap gestió extraordinària al respecte, per tant, és una opció política. Nosaltres preferim que el pressupost del SAAS d'aquest any 2021 es destini en tot allò que sigui possible a la gestió de la pandèmia i a donar suport als professionals que hi treballen, més que no pas a pagar les factures de la llum que ja les han pagat tots els anys i ja les pagaran en els anys a venir.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Ho faré des d'aquí mateix.

Primer començaré pel Sr. Costa. Una contextualització, només una i amb tota la simpatia.

Em diu que he tingut un lapsus perquè potser no han estat fiscalitzats aquestes vendes d'aquestes accions. Miri... I contextualitzant, eh? Per poder vendre alguna cosa, primer s'ha de comprar, per tant la compra estava fiscalitzada. I aquí ho deixo.

El Sr. Naudi ens ha parlat de la Llei d'actius virtuals. Ja sap que aquesta llei la compartim i la vam treballar i jo desitjo que vegi la llum.

Però, jo sí que he vist també -i suposo que vostè ho deu conèixer- tot cap on van els treballs de la Comissió d'Interior. Mirant-nos-ho bé potser que naixerà morta. Només és una reflexió i una precisió que val la pena, perquè jo sé de mesures que són de calat.

Quant al ministre, Sr. Jover. Em cenyiré a dos punts que considero importants: un, és que em pregunta si sé l'evolució de la pandèmia... No, jo no ho sé. Precisament una de les coses que sempre he demanat a la Junta de Presidents que fem juntament amb Govern és si seria possible establir una espècie de previsió de com podria evolucionar perquè això, al mateix temps, comportaria acompanyat d'un pla d'accions uns missatges de cara a la ciutadania que potser faria les coses de vegades més entenedores. Per tant, no ho sé; l'altra part que sí que és important és que hi ha aquesta incertesa i hi ha aquests cicles, posar voluntats polítiques dins d'un pressupost... Home, sense saber com evolucionarà tot és una mica difícil. I aquí em referiré a l'últim punt que potser és el quin li dona més importància. Vostè ha parlat de la capacitat ràpida de recuperació en el moment que hi ha el desconfinament. Ja ho comparteixo. En moltes intervencions que he fet i que he explicat que precisament tota aquesta situació que es produeix a nivell de l'economia és pel confinament i pel tancament, però aquest confinament i aquest tancament que com he explicat alguna vegada no porta de moment, com ara en la primera onada, que hi hagués hagut una destrucció del teixit productiu, senzillament que els consumidors en la part de la demanda estaven tancats. En el moment que els consumidors estaven tancats pateix l'oferta, i aquestes estructures productives... -i per això li he repetit el tema de l'oferta i la demanda- van de les dos parts perquè el confinament que s'ha fet o que està suportant ara si no es consumeix doncs difícilment es produeix i viceversa.

Ara bé, aquí és on està el risc, i el risc és que realment sí que porta problemes i que es vagi degradant perquè no funciona l'economia. Ja no estem en una situació que quan es tornarà a obrir es recuperarà ràpidament, perquè s'haurà malmès i aquí és on precisament tots els fons de l'Estat han de ser cautelosos: amb les famílies, amb les empreses, amb els autònoms i aquesta és la prioritat, i aquesta prioritat veient que no sabem com evolucionaran els cicles del que hem parlat anteriorment fa, que aquí ve el que es diu la "resiliència", fa que no es comprometin amb altres coses perquè sense el que acabem de dir ara l'altre no tindrà més futur.

I l'últim punt, o m'ho aclareix o està en aquesta pàgina d'aquí. Està a la pàgina 20 de la Memòria: "*A l'Administració general existeixen 2.863 places ocupades i 283 places vacants. D'aquestes places vacants, 190 estan pressupostades per poder ser contractades durant el 2021 amb un import global aproximat de 5 milions d'euros, i 93 no tenien previsió d'ocupació.*". I després parla dels 8 que he dit de creació de la Policia.

Que quan es compara el 2020 amb el 2021, que és al que em referia, no surt. Quan es compara previsió de liquidació, encara que no pugui ser real o ajustada perquè no s'ha tancat l'exercici, sí aflora, i evidentment que sempre hi ha la gestió que farà Govern de quan farà aquestes contractacions: no és el mateix fer-ho al gener que fer-ho al final, però que després tindrà impacte en pressupostos futurs. Per tant, aquesta és la puntualització que li he fet, i jo li dic 190 places, aquesta formació no ho veu i és una proposta més que tenen feta.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Govern Sr. Jover, desitja intervenir...

Té la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

També per comoditat ho faré des d'aquí.

Potser començant per la part dels comentaris del Sr. Pintat.

Miri, jo crec que al final quan mirem els països del nostre voltant veiem que la dificultat de previsió no la té tan sols el Govern d'Andorra sinó grans potències mundials amb tota mena de científics o d'universitats prestigioses al capdavant doncs, també d'una setmana per l'altra van ajustant els seus protocols, van ajustant les mesures de restricció de l'activitat econòmica, de la mobilitat social, etc., etc.

Jo crec que hipotecar el desplegament del pressupost o la votació del pressupost a voler tenir uns escenaris que ni els països amb moltes més capacitats tècniques que nosaltres, doncs, tenen, em sembla que "le jeu n'en vaut pas la chandelle" com diuen els francesos.

El que jo crec és que evidentment hem d'anar construint escenaris en funció dels coneixements que tinguem i nodrint-nos dels especialistes que facin falta, però al mateix temps no entorpir l'acció del Govern ni de les administracions que en depenen, no entorpir llavors aquest element bàsic que és la llei del pressupost.

Pel que fa a les vacants, és veritat, està escrit d'aquesta manera a la pàgina 20 de la memòria del pressupost. El que passa és que segurament, doncs, no hem estat el suficientment hàbils amb la nomenclatura utilitzada i el que hem comprometo és de cara, evidentment, al debat del pressupost que tindrem l'ocasió d'aportar-li les precisions. Però ha de pensar que quan parlem de places vacants, aquestes places vacants, sovint durant els exercicis pressupostaris

poden estar ocupades de manera interina, i de fet no es preveu la creació d'aquestes 190 places, sinó que són places que segurament, doncs, ja es troben cobertes parcialment d'interinatge.

I una altra cosa que l'Administració ja porta, doncs, uns anys fent, és intentant anar consolidant places. És a dir, transformar aquestes vacants ocupades de manera interina amb places fixes ocupades. Perquè això dona estabilitat a la funció pública i dona estabilitat als seus treballadors. Però té raó vostè que segurament, doncs, no està prou ben explicat a la memòria i per això, doncs, em comprometo abans del proper debat, perquè vostè pugui tenir les dades i preparar també el debat, i ho faré també extensiu a les altres forces parlamentàries, als altres grups parlamentaris, doncs, una miqueta més de precisió sobre aquest capítol perquè pugueu posicionar-vos de manera més adequada a aquest element.

El que sí que li confirmo i vostè ho ha dit, és que preveiem la creació de 8 noves places del Cos de Policia per dos motius, diria. Primer, per la importància que té aquest cos i després, també, perquè amb els cossos especials hi ha una dificultat que és un cop contractem una persona, doncs, no es pot omplir la seva plaça immediatament, no pot complir amb les seves obligacions immediatament, sinó que ha de seguir un procés de formació que pot durar en el temps. I que a més a més, de vegades en funció de les formacions que es desenvolupen poden tenir costos econòmics, que per una economia a escala, doncs, a vegades és millor organitzar-ho per diferents candidats al mateix temps.

I a més a més, doncs, els cossos especials, tenen o estan arribant a punts on hi ha una certa quantitat de persones que s'arriben a jubilar, i llavors per mantenir efectius, per mantenir l'activitat d'aquest cos, també és necessari dotar-lo d'aquestes places de poder, doncs, crear aquests llocs de treball que vostè convindrà amb mi que són essencials pel manteniment d'un dels elements de la nostra qualitat de vida.

Pel que fa referència al Sr. López, deixi'm acabar per allò de FEDA i l'esmena aquesta del SAAS. Miri, quan més me l'explica menys l'entenc. Perquè és clar, jo trobo fins a cert punt lògic que FEDA pugui subvencionar o fer que l'enllumenat públic dels comuns sigui gratuït, perquè això sí que té sentit, perquè no és la mateixa institució, no té els vincles, no són vasos comunicants, perquè FEDA evidentment no pertany als comuns. En canvi l'Administració general té el control, com vostè ho sap, com vostè, doncs, va poder també presidir aquesta institució, de Forces Elèctriques d'Andorra.

Llavors, quan nosaltres al pressupost del 2021 estem incrementant per la via normal, diria, que és la del pressupost, doncs, en 6,6 milions d'euros la partida corresponent al SAAS, no trobo el sentit de via indirecta a través de subvencions d'un organisme que depèn de la mateixa Administració general, doncs, li aportem 500.000 o 600.000 euros. Crec que és... bé, ha volgut fer una miqueta de creativitat legislativa, però no acabo d'entendre l'eficiència de la pròpia mesura. Perquè al final estem d'acord tant vostè com jo, i n'estic segur que la resta de la Cambra també, que hem de posar els recursos al 2021 necessaris, perquè el SAAS pugui desenvolupar la seva feina. I és això el que hem fet. No via subvencions de FEDA, sinó per la via que toca. Que és incrementant el seu pressupost ordinari.

M'està comentant, i a més li he de donar una miqueta la raó i malauradament li he de donar una miqueta la raó, sobre el que és el fons a l'habitatge. És veritat que jo en aquesta Cambra, quan vam defensar el pressupost general del 2020, que crec que el vam aprovar el mes de febrer, em vaig comprometre, i li dic de memòria, és a dir, em perdonarà si m'equivoco, que abans de final del semestre, és a dir abans del mes de juny, podríem aportar aquesta llei, aquesta iniciativa legislativa. I és veritat que no hem complert amb aquesta voluntat que vam expressar a la Cambra.

Malauradament, com pot entendre, tot i la importància de la temàtica que el Sr. Carles Enseñat, doncs, ha compartit i que des del Govern, doncs, també ens ocupa i ens preocupa, doncs, la Covid ha afectat els nostres ritmes de treball, malauradament. I és veritat.

I vostè diu, i disculpi la juguesca que he fet amb les xifres, no era la meua intenció posar en dubte, perquè vostè des del primer moment sempre ha donat molta importància a aquesta problemàtica de l'habitatge.

Però és clar, em comentava que vosaltres, doncs, ja fa mesos, va amb el debat que vam tenir amb la Sra. Gili quan era consellera general aportar aquest element, i em comenta que els seus 5 milions d'euros que ara voleu introduir amb esmena són objectivats, argumentats. Em sembla molt bé. Però llavors no entenc la diferència de criteri que va tenir des d'aquell moment del 2019, perquè en aquell moment volíeu aportar el 10% del fons de reserva de jubilació. És a dir 130 milions d'euros. És a dir, si no m'equivoco en menys d'un any, heu passat de 130 milions d'euros a 5 milions d'euros. O ara ho teniu mal objectivat, o a l'època no ho teníeu gens objectivat, que és una miqueta el que nosaltres us dèiem des del Govern i des dels grups de la majoria.

Bé, permeti'm posar en dubte el rigor d'algunes de les xifres, que ara o es donen o es van donar en el seu moment.

Pel que fa al tema del deute. Miri, vam fer una compareixença en Comissió de Finances fa pocs dies, poques setmanes, justament per presentar els elements del pressupost i poder estar sotmès a una primera bateria de preguntes que us havia de permetre, doncs, preparar millor aquest debat. I ja va sorgir aquesta temàtica, i vostè em va fins i tot fer una proposta que en aquell moment li vaig recollir el guant i vaig dir que ho comentaria amb els meus serveis tècnics. Vostè el que em va dir és, creiem convenient que retireu l'article de la Llei del pressupost que diu que els elements associats amb el Fons Monetari Internacional, les dos partides, diria tant la promesa de pagament com la del 25% de la quota que s'ha de dipositar a Washington, no computen com a deute. Retireu-ho i que sigui el Tribunal de Comptes que decideixi si ha de computar o no.

Jo, doncs, vaig recollir aquest element i ho vaig debatre en la intervenció general. I la intervenció general m'ha aportat elements per poder defensar aquesta posició. I de fet el que m'ha dit és que no, i que el que hem d'imposar és el criteri tècnic més enllà del criteri polític. Primer perquè el Tribunal de Comptes no és qui ha de computar si una cosa és un deute o no. El Tribunal de Comptes el que ha de fer és mirar la llei general de les finances públiques, la comptabilitat pública, i si s'estan aplicant adequadament o no. I evidentment, la llei general de les finances públiques, com li he dit abans, estipula en un dels seus articles que per reserva de llei s'ha d'estipular com es gestiona l'endeutament i quina consideració ha de tenir. I qui és l'òrgan que ha de marcar els eixos d'aquesta política, d'aquesta gestió comptable de l'Administració pública és la intervenció general amb el seu grau d'autonomia. I no em posarà en dubte, perquè sé que no ho farà, el grau d'independència que té la intervenció general i que, evidentment, no segueix criteris polítics sinó criteris tècnics, i el seu rigor crec que és reconegut àmpliament.

Si hem comptabilitzat el Fons Monetari Internacional d'aquesta manera. com li dic, ha estat perquè una auditora de primer nivell així ho ha recomanat, perquè la intervenció general així ho ha recomanat, i perquè el propi Fons Monetari Internacional, que jo us he facilitat la informació corresponent i la vaig fer pública en una compareixença de finances, recomana. No estem fent res d'estrany i els avals, Sr. Pere López, vostè ja els considerava així. Els avals tan sols els considera la part disposada i no la part formalitzada.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

El Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, desitja intervenir...

El Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa desitja intervenir...

El Grup Parlamentari Demòcrata...

Alguna altra intervenció...

Sr. López, vostè sí, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Molt breument, però hi ha un parell de coses que ha dit el Sr. Jover que convé una molt breu resposta.

És curiós que vostè ens posi preguntes sobre el tema de la política de l'habitatge, perquè si nosaltres el que no hem entès encara és com s'estructurarà aquest fons publico-privat que vostè fa un any en va assegurar que el tindria constituït, no el següent semestre, el primer trimestre. Llavors, el primer trimestre acaba el 31 de març, responsabilitzar la Covid que va començar el 14 de març, de no tenir aquest projecte, és la seva opció.

Però si la feina hagués estat feta amb el calendari que s'havia previst per tenir-ho abans del 31 de març, doncs vol dir que el projecte de llei s'hauria d'haver entrat al mes de gener perquè s'havia de constituir per llei l'organisme d'inversió col·lectiva i, per tant, amb la feina feta perquè això hagués estat possible el 31 de març doncs, jo crec, ens sembla que no aplica el pretext de la Covid per no haver complert amb aquesta promesa.

Respecte a la proposició de llei que vam presentar en el moment que la companya Rosa Gili encara estava amb nosaltres al Grup Parlamentari Socialdemòcrata doncs, se sap que és una proposta totalment diferent en la que es preveia utilitzar la palanca del Fons de Reserva de Jubilació fins un màxim del 10%. De fet, ens agradaria destinar més diners a habitatge públic dins del pressupost general de l'Estat però vostè sap que les esmenes s'han de constituir amb un criteri bàsic i fonamental que és treure diners d'una partida per posar-la en una altra. Per tant, seria molt més fàcil que hi hagués més partida a l'habitatge si vostès d'entrada ja haguessin previst partides importants de foment de l'habitatge públic a preu assequible. Nosaltres fem el que podem, ens agradaria posar-hi més, però al final, la tècnica pressupostària i el Reglament del Consell és molt clar en aquest sentit i, per tant, és el màxim que podem fer dins de les limitacions que tenim. Vostès tenen moltes més eines

per fer i per promoure l'habitatge públic i pel que sembla de moment no estan disposats a fer-ho.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Perdó, no havia acabat...

El Sr. Pere López:

No.

La Sra. síndica general:

És que m'havia donat la impressió que ja havia acabat.

El Sr. Pere López:

Sí, sí, és que al fer-ho des d'aquí...

Hi havia una cosa que volia afegir que ara em recordava el company Jordi Font sobre la famosa esmena que el Sr. Jover no entén del tema dels subministraments elèctrics, i que agraeixo al company que m'ho hagi recordat.

Doncs, és ben fàcil d'entendre Sr. Jover. Li podria fer fins i tot gràficament però la distància ens ho impedeix. Hi ha una partida pressupostària que és la 221, que estava recordant ara, que és la de subministraments elèctrics i que té una despesa de 600.000 euros prevista per l'any 2021. Si el SAAS gasta zero en aquesta partida pressupostària sense haver fet cap injecció extraordinària des del pressupost del Govern, aquests 600.000 euros es poden vascular com a despesa de funcionament, per exemple al capítol 1, per retribuir tot aquell personal sanitari, infermeres i auxiliars que estan per sota del salari mig, per exemple, i que estan fent un esforç enorme en la primera fase de l'onada i de la segona, i que nosaltres avui per tercera vegada demanem que se'ls hi compensi i a més donem al Govern el mecanisme perquè ho pugui fer efectiu de manera perfectament possible.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Ara sí Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, molt breument.

Sr. ministre, doncs ja rebrem les explicacions però el que està escrit és el que està escrit, i si no ens convencen suposo que estarà d'acord en aprovar que esmenem el 190. Però ja veurem.

El que sí que... I ja no vull intervenir més, però hi ha una cosa que crec que ha sigut un lapsus seu, ho vull entendre així en el marc del debat, però jo no puc deixar que vostè digui que és el que ha de dir, o no ha de dir, el Tribunal de Comptes. El Tribunal de Comptes dirà el que tingui de dir i vostès hauran de comptabilitzar el marc de la llei amb els informes que tinguin i el control intern que fan els interventors, i el control extern que faran els interventors. Però no crec que sigui de rebut que vostè em digui que el Tribunal de Comptes no ha de dir això, perquè si és així, llavors malament.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

El Govern desitja intervenir...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Miri Sr. Pere López, em sembla que avui ha perdut una oportunitat. Ha perdut una oportunitat perquè és veritat el que comenta de les esmenes parcials que tenen una limitació de funcionament que marca el propi Reglament del Consell, és veritat que si s'incrementa una partida doncs s'ha de disminuir una altra, però és que avui no estem a les esmenes parcials encara que ho hagi anunciat. Avui era el dia perquè ens expliqués com, si vostè hagués tingut la responsabilitat de construir aquest pressupost, de quan hagués dotat aquesta política, com ho hagués fet, d'on hagués tret els diners. Però, és veritat, jo crec que això és un element que es va repetint que és que vostè vol fer moltes coses però sovint no ens queda massa clar de com les vol finançar. Llavors, jo crec que avui hagués estat l'ocasió de contraposar opinions, opcions i poder debatre.

Nosaltres el que passarem és d'un pressupost de 2 milions d'euros al 2020 associats als ajuts a l'habitatge, a un pressupost de 12,4 milions d'euros entre el pressupost propi del Govern, el propi també pressupost que tindrà el fons publico privat i, a més a més, sàpiga que aquest fons publico privat no estem esperant que estigui constituït i que la llei estigui votada per poder tirar-lo endavant, sinó que vostè

com bon coneixedor del món financer sap que quan es desenvolupa aquest tipus d'instrument financer ha de tenir una sèrie de passos. En el nostre sentit, doncs la llei que ja hem explicat, i que vostè sap, i que a més a més he explicat públicament el Fons publico-privat diverses vegades encara que no ho vulgui explicar, doncs necessita d'un reglament de creació. D'aquest reglament ja tenim un primer esborrany i l'objectiu és que el Govern el pugui aprovar l'endemà que entri en vigor la llei perquè no sigui una demora, a més a més.

I també hi estem preparant amb l'element següent que és el fulletó necessari en aquest instrument financer perquè l'autoritat financera andorrana ens pugui fer totes les aportacions que cregui escaient per després poder agilitzar també moltíssim el procés d'aprovació d'aquest sistema.

Però, a més a més com he explicat públicament, aquest fons publico privat l'alimentaran institucions públiques i hem anomenat Andorra Telecom perquè té la voluntat de capitalitzar-lo, però també l'alimentaran per exemple, estaments públics com el Comú d'Andorra la Vella que ja ha signat un conveni amb el Govern per cedir-nos un terreny i poder fer habitatge públic, habitatge a preu raonable, per poder lluitar contra aquesta problemàtica de l'habitatge que tots hi estem d'acord.

Així doncs, fem passos, fem passos decidits i des del primer moment vam dir que l'Institut Nacional de l'Habitatge era una eina que ens havia de servir a mig termini i és per això que el complementem amb lleis de mesures urgents que ajuden, tot i les limitacions que poden tenir, a mantenir controlat el sector, a poder aportar una certa calma pels nostres ciutadans i poder evitar increments que siguin importants del preu de l'habitatge.

Pel que fa a Forces Elèctriques d'Andorra, ara vostè està entrant al detall de quina partida hauríem de fer, i diu: *"I així ens podríem evitar de passar per crèdits extraordinaris o pressupostos extraordinaris"*. És que estem votant el Pressupost general de l'Estat. És ara el moment per, sense haver de fer elements que vostè consideri extraordinaris, poder dotar al SAAS del pressupost que necessita, i és per això que l'hem augmentat en un 6,6 milions d'euros, perquè som conscients que l'hem de dotar econòmicament d'una manera potent ja sigui a través de les inversions com de les despeses corrents perquè puguin afrontar l'any 2021 que continuarà sent un any complicat.

No entenc aquest punt de creativitat a partir de la partida 2020 que vol fer del subministrament elèctric quan tenim una eina que és capacitar al SAAS amb els recursos que necessiti i amb la distribució directa que consideri oportú.

Sr. Pintat, no he volgut en cap moment faltar al respecte a una institució que fa poques setmanes la vam valorar tots molt positivament.

Jo crec que... i segurament ho he explicat molt malament. No volia dir que nosaltres som els que hem de dir què ha de considerar, o no, el Tribunal de Comptes però sí que hi ha unes funcions clares, i la comptabilitat pública la marca doncs la llei general de les finances públiques amb els reglaments que les despleguen i la funció del Tribunal de Comptes és verificar que aquesta comptabilitat pública s'estigui aplicant de manera correcta, i és per això que ens van fent recomanacions perquè tant l'Administració general com les institucions que estan fiscalitzades doncs puguem anar millorant el que correspongui. I hi ha unes funcions que no són del Tribunal de Comptes sinó que són de la Intervenció General i la llei de finances públiques en el seu article 44 el que marca correspon a la Intervenció General com a centre director de la comptabilitat administrativa en exercici de les funcions següents, i té tota una sèrie d'elements i un d'ells, per exemple, és el de desenvolupar, sotmetre a Govern el Pla general de comptabilitat pública que determina quins són els diferents elements i com s'han de comptabilitzar.

El Tribunal de Comptes té una feina importantíssima i la seva independència és notòria i ho ha de ser perquè és garantia de què faci bé la seva feina. Però, les regles que ha d'interpretar són les regles que emanen d'aquest propi Consell General amb la llei de les finances públiques i dels reglaments que pugui desplegar el Govern d'Andorra amb les propostes corresponents a la Intervenció General.

No volia en cap cas faltar a la independència d'aquesta institució.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra intervenció...

Sr. López, vostè no...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Jo Sr. ministre, a veure, el tema de la intervenció i de la seva independència que és el control extern, jo ja ho tinc entès i el que són les lleis també. Però és que el veig molt reticent, perquè ens torna a dir: "No és que el Tribunal ha interpretat..." Escolti, el Tribunal interpretarà el que hagi d'interpretar, ja sap quines són les seves funcions, deixi'l estar al Tribunal, deixi'l fer la seva feina, no s'hi posi més.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, molt breument. El Tribunal interpretarà el que cregui oportú però seguint les lleis que marqui aquest Consell General, que és en tot cas la Llei general de finances públiques, els desenvolupaments reglamentaris que marqui el Govern i la comptabilitat pública que es marqui des de la Intervenció General.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sr. ministre, què m'està dient? Que el Tribunal no fa això? Jo crec que sí, home és que no continuï més per aquí.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. Jover i anem acabant.

El Sr. Èric Jover:

Sí, el criteri de computació del deute té caràcter segons la pròpia Llei general de finances públiques, reserva de llei i així doncs és a través de la llei de pressupost que hem d'anar marcant la tipologia dels deutes, la seva fixació per cada exercici pressupostari, la quantitat màxima d'endeutament i els elements associats a la prestació mitjançant aval. Així doncs, és a través de la llei del pressupost com ho hem fet, que hem de marcar com s'ha de computar l'endeutament. I un cop aquest Consell General de manera sobirana voti o no o esmeni o no aquest projecte de llei, el Tribunal de Comptes farà la interpretació que escaigui d'aquesta norma.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

No havent-hi més intervencions, es dona per acabat el debat i procedim a la votació de les dues esmenes a la totalitat presentades.

En primer lloc, procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

En aplicació de l'article 74 del Reglament, procedirem a la votació a mà alçada.

Vots a favor...

Vots en contra...

Abstencions...

Sra. secretaria, si vol fer-nos partícips del resultat.

La Sra. Susanna Vela:

Sí.

10 vots a favor i 17 en contra i cap abstenció.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat, queda desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carine Montaner Raynaud i Oliver Alís Salguero, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

En aplicació de l'article 74 del Reglament, procedirem a la votació a mà alçada.

Vots a favor...

Vots en contra...

Abstencions...

Sra. secretaria, si vol procedir a donar lectura del resultat.

La Sra. Susanna Vela:

Sí.

10 vots a favor i 17 en contra.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment, recordo que el termini per a presentar esmenes a l'articulat segueix obert fins el proper 27 de novembre del 2020 fins a les 13.30h.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bon vespre.

(Són les 20.41h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877